

Duku w̃rimè Tináaṅsààtì Di mpátíri tɔ̀ tì nàaṅtì

Duku weè w̃ari di mpátíri kè di ti náá nYesu tumè Isidayεεribε kóo δεετίwè nè kutenkù kumου kóo δεετίwè. Duku w̃ari o pátíri κε bo benκε Yesu dómè mmε benìtibè nè Sammarii kóo nìtì kóo dínáaṅhāntíri nè kukpáatíyεinkù kperi nè onìtì wèè bire do feti kòo w̃εte ké dè pèté, nè Kuyie ntōrè do nàkémè βενααε̄μβε Yesu kó mupeitímù kpéi. Duku ti náá nKuyie ndómè mmε βεσάn̄póbè nè βεε̄rìbè nè βεp̄òb̄è. Ke nàké κε íkú Yesu tùmè Onìtibire, δεε̄ te kòo bàte ò yààrìbè kó ifuke κε tũðkenè Adammu.

Di mpátíri nàaṅtì duó κε dòm̄mè

1. Duku w̃rimè o pátíri 1:1-4
2. Yesu kó mupeitímù nè ò bàátímè o tōmmú kpéi 1:5-4:13
3. Yesu p̄i mmù tōmmú 4:14-19:27
4. Yesu f̄ēūtémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Mùù kpéi nte kè Duku w̃ari di mpátíri

¹ Benìtibè péu w̃arimu Yesu fòm̄mu kó tináaṅtì tì d̄òò ti cuokè,

² κε tũnne Kuyie nkó βεtōmbè bèè ò yà nè βε nuo ndè keté dii m̄n̄n̄i bè tì nàké kè tì dòm̄mè.

³ M móm̄muo nkè m biéké weti weti dè d̄òò m̄èè botí nè dè keté dii m̄n̄n̄i, κε s̄s̄ ndè wenni κε dò n da w̃ari δε kó tináaṅtì f̄́ nhokótì Teofiri.

4 Kàa nyé ke dò nha yie ntìi náàntì tú timómmoni.

Kuyie ntōnni do nàkémè Isāā-Batiisi kó mupeitímù kpéí

5 Edoti do tú dii mōnni Sudee kóo kpààti kè ikuó nìùti mōu bo kòo yètirì tú Sakarii, ikuó nìùti Abia kó fenafe kou, kòo pokù yètirì tú Edisabeti, Anoo kó kufuku kou.

6 Bedé kè bè dōōri Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyimou. Tìmatì í mbo bè bo bè sei ntìi miéke.

7 Kè bè kòté bedé bá bè í mōke debire ke yé Edisabeti do túmè tēhāũntē.

8 Diiyè marì kè Abia kó fenafe kó mēfitímèe tuōke

9 kéndōnnè bè do ò ndōōrimè, kè bèe tǎǎ tété kētǎǎté Sakarii kòo ta Kuyie ncīētè kentuò ntihúúntì.

10 Kè benitibè bēmou mbo ditowaà, ke báa nKuyie ò tūò ndi mōnni tihúúntì.

11 Kè Kuyie ntōnni cúténí kēncómú dihúúntōnni ñnkè, di píku yóu.

12 Sakarii di yà dii mōnni kè dèe ò di mediè nkè kufōwaá nhò pī.

13 Kè Kuyie ntōnni náké Sakarii ke dò: Kufōwaá mbáá da pī nKuyie ncōutému a báammì, a pokù Edisabeti bo da peité denitidabire kàa dè yu ke dò Isāā.

14 Diwèi bo da pī, nkàa yèmmèe narike mediè kè benitibè péu nyānku bè ò peité mèè kpéí.

15 Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiēwè nwe, ò í yó nyō diféè yoo menaà mmèè kó dimàà muò. Bè bo nyóó ò peité kè Muyaánsààmù muò pānke ò piéké.

16 Weè yóó tēnnéní Isidayēeribe péu be Yiè nKuyie mborè.

17 O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muwērímú Kuyie pããnáàntì náàntò Edii do mọ̀ke mù, kòo wēte kénárikùnne ibí nè i cicebè, kécceete itookperí yembè kè bèe mọ̀ote meyèmmé, mèè bo yie nKuyie kètũntè benìtìbè kè bè mbaa ti Yiè.

18 Kè Sakarii beke Kuyie ntōnni ke dò: M bo yĩme kébanté ke dò a náá mmómumu nke yé n kòtémè kè m pokù kòtè?

19 Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dò: N tú Kabiyeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tōnni kè m bo da náké de kó tináànsàti.

20 A í me ntámè ke dò ndè bo dọ̀, a nónḍenfe bo dari, bá a bá nnọ nke náá nkè de yàa dọ̀nè, ke yé de yóó dọ̀mèmu de mọ̀nni bo tuoke dii mọ̀nni.

21 De mọ̀nni kè benìtìbè ò bàa ditowaà kè de bè di, kè bè mọ̀nté de yĩmè koò ọ̀ote Kuyie ncīētè mièke.

22 Ò yènni dii mọ̀nni ò í nna ke bo bè béinnè ké mbè benkú nè sínou mää kè bèe banté ke dò timati tii ò tũ̀keni Kuyie ncīētè mièke.

23 Sakarii deè dii mọ̀nni o tōmmú Kuyie ncīētè, kékò nho cīētè.

24 Kè deè yíe sámpó kòo pokù Edisabetii púo nkémọ̀ke betããbè bènùmmù ke sori ke náá nke tú:

25 Kuyie ndèntení n kpéi ke n dọ̀ mesà, ke deite ifei iì do m bo benìtìbè iìkè.

Kuyie ntōnni nákéme Yesu kó mupeitímù kpéi

26 Edisabeti pouti mọ̀ke dii mọ̀nni betããbè bèkuò, kè Kuyie ntōnni ku tōnni Kabiyeri Kadidee kó diheì mari mièke, kè bè di tu Nansareti,

27 desapùmbire marè dèè í yé onitidùu de borè, kè de yètirì tu Maari, kè Sosefu, okpààti Dafiti kó kufuku kou de pō.

28 Kè Kuyie ntōnni ta desapùmbire cīètè ke dō: Maari, diwèi nda bo, Kuyie nda bonèmu ke da dōò mesàà mmediè.

29 Kè dèe di Maari kòo móté tì náàntì botí nku.

30 Kè Kuyie ntōnni náké Maari ke dō: A bá nyìkù, Kuyie nkuù da dōò mesàà.

31 A bo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dō Yesu.

32 Ò bo ntú onitidièwè kè bè nhò yu ke tú Oĩnkènkpààti bire, kè ti Yiè nKuyie nhò duó nho yààri Dafiti kó dikpààtikàri.

33 Ò bo ntú Sakabu kabe kóo kpààti sáà.

34 Kè Maarii beke Kuyie ntōnni ke dō: Dè bo yĩme kédòò m mu nyí me nyémè onitidùu?

35 Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dō: Muyaánsààmù bo cúténì a ìnkè kè Oĩnkènkpààti da dátinné o kó medéè, dèe te debire a yóo peité dè í yó mmakemè meyei, bè bo ndè yu ke tú Kuyie mBire.

36 Nte a tèbite Edisabeti pùómmè o kótì mieke ke bo otànkù kuónwè, wenwe bè do tú wè tēhãũnte.

37 Ke yé dèmarè í yóunèmè Kuyie.

38 De mōnni kè Maari dō: N tú Kuyie nkóo tōnti nwe, dèe dōò kéndōnnè a béimmè.

De mōnni kè Kuyie ntōnni íté.

Maari kàtemè Edisabeti dūmmu

39 Kè Maarii íté kékote Sudee kó dihei mari yetāre ìnkè,

40 kētuake keta Sakarii cīètè kédou nhEdisabeti.

41 Kè Edisabetii keè Maari ò dɔummè kè debirɛɛ nampɛ o pɔutì miɛke kè Muyaánsààmùu ò píe.

42 Kòo pĩéké ke dò: Kuyie nda dɔ̀̀mu mesàà mbenitipòbè bɛmɔu miɛke, kè ku kó mesàà mbonè debire a púó ndè.

43 N tú we kè n Yìè nyɔ̀ kàtení n cĩètè.

44 Ke yé n kèè diì m̀̀nni a dɔummu kè diwèi pĩ ndebire m pɔutì miɛke kè dè nampɛ.

45 Dè nda naati ke yé a yiemme ke dò nKuyie nda nàké tì bo dà.

Maari kó feyènfè

46 Kè Maarii dentè ke dò:

N wènni sántímu n Yìè,

47 kè n yèmmè naatinè Kuyie kunku n deɛtíwè.

48 Ke yé kù n wèntémè fenɔnsààfè,

mí nku kóo t̀̀nti sámpòu,

kè bè bo nni nyu sáà ke tú diwèi yiè.

49 Ke yé Muwèrímú mumɔu yiè nni ndò̀̀mè dèmarè diɛɛ,

wenwe wèè yètìrì tú kpa meyi,

50 kòo kuò mmesémmè sáà bèè ò dé,

51 ke yòute o bakù nè muwèrímú

kè sifeí yembè cìété,

52 ke buó mbekpà̀̀tìbè

ke íi mbecĩ̀̀rìbè,

53 ke píe ntikpà̀̀ti dikò̀̀nni bo bè,

ke bèti tikpà̀̀ti yembè be nɔu sinùmmù,

54 ke kuó mmesémmè ku kó betò̀̀mbè Isidayɛɛribe,

ke bè teennè,

55 kéndò̀̀nnè kù do tì nàkémè ti cicèbè

nè Abarahammu kó diyuu ìnkè

nè o yaàbíó sáà.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke dà betããbè bètããti ndi kèwẽte kékò nho ciè.

Isãã-Batiisi kó mupèitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitémònni tuøke kòo peité ðenitidabire.

⁵⁸ Edisabeti peetitòbè nè o naàmùnkù kòbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dòò mèè sàà nkóò wènnénè kè bè nyãnku.

⁵⁹ Dèbire yiè niínni yiè kè bèe kòtení ke bo dè cãnté, kéndó kè dè yu ke dà Sakarii, ðe cice yètìrì.

⁶⁰ Kòo yò yete ke dà: Dèbire yètìrì yó ntú Isãã nwe.

⁶¹ Kè bèe yete ke dà: Òmòù í bo di naàmùnkù mièke wèè mòke ðe kó diyètìrì.

⁶² Kè bèe beke Sakarii nè tenòutè ke bo yà ò dó o bire yètìrì yó ntú mù.

⁶³ Kè Sakarii beke tedabesetè kèwãri ke dà: O yètìrì yó ntú Isãã nwe. Kè ðèe bè di bemòu.

⁶⁴ Kòo nóndenfè pãnkèe ðate kòo na kébèi nkésãnte Kuyie.

⁶⁵ Kè kufõwaà mpí nho cèpeetitòbè bemòu, kè ðe kó tináãnti pité, kétuøkenè yehèkè yèè bo Sudee kó yetãrè ìnkè.

⁶⁶ Bèè kó ðimàà ti kèè kè bè mbékú bemáà ke tú: Dè kó ðebire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwèrímú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyènfè

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, ðebire cice kòo náké Kuyie mpããnáãnti ke dà:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeribe tũ nkù, n da sãntímu.

Fṣ́ nwèè teennè a nìtìbè ke bè deeté,
⁶⁹ ke duṣṣnń́ Odεεtíwè diεwè
 a kóo tṣ́nti Dafiti kó kufuku miεke,
⁷⁰ a pāānāaṣṣnti náaṣṣbè do ti nàkém̄u nè dimònni,
⁷¹ a yóo duṣṣnń́mè Odεεtíwè,
 kòo ti deeténè ti kprantídèntòbè,
 ke ti patenè bèè ti níí.
⁷² A dèntenímu a kó metaummè sààmè kpréí,
 ke kuó nti cicebè mesém̄mè.
⁷³ A do nàkè tinti ti yààrì Abarahammu ke dò:
⁷⁴ A bo ti deeténè ti kprantídèntòbè,
 kè ti na kém̄p̄i nha tṣ́mmú ke bá nyĩèkù,
⁷⁵ kéndò mpáíí a ììkè,
 ke dṣ́ari a dóm̄mè ti fòm̄mu mum̄ṣu miεke.
⁷⁶ Fṣ́ m̄ birε,
 bè bo nda yu ke tú
 Oĩnkènkrààti kó tipāānāaṣṣnti náaṣṣntò,
 ke yé fṣ́ṣ́ yóo niitém̄mè kètũnte ti Yiè nce,
⁷⁷ kέbenke benitibè ti Yiè nyóó bè deetém̄mè,
 ké bè cĩé mbe yei.
⁷⁸ Nè Kuyie nkó mesém̄mè diεmè kpréí nke,
 kù ti duṣṣnń́mè keĩnkè kó kuwenniku,
⁷⁹ kè kù bo mííté
 bèè bo mukũũ nkó dibìnni miεke,
 ke ti tanné meom̄p̄umè kó kuce.

⁸⁰ Kè debirε nkótírí ke kpréncú Kuyie nkó kuce
 miεke kéta kém̄bo dikpràà miεke ke yàa keténè o
 tṣ́mmú Isidayεribe cuokè.

2

Bè pεitém̄mè Yesu
(Wénté Matie 1:18-25)

¹ Sesaa Okusiti do tú dìi m̀ǹǹni okpààtì, k̀éǎnné mukàmm̀ù ketim̀ù o k̀ó k̀etenk̀è kem̀au mièkè.

² Dè k̀ó mukàmm̀ù ketim̀ù do ǎnné Kiriniisi tú dìi m̀ǹǹni ndi k̀ùm̀andáà Sidii k̀ó kutemp̀è m̀mièkè.

³ K̀è beǹitibè bemàu nk̀arì bá wè o yembè eì k̀è bè wǎũ bè yètè.

⁴ K̀è Sosefuu íté Nansareti Kadidee temp̀è, k̀ékote Dafiti k̀ó diheì bè tú di Betideemmu Sudee k̀ó kutemp̀è m̀mièkè, kè yé ò tumè Dafiti k̀ó kunaàm̀ùnk̀ù kou nwe,

⁵ kè bo wǎri o yètìrì kè ǹéinè Maari o pok̀ù k̀òò p̀ùó.

⁶ K̀è bè mbo Betideemmu k̀è dè yàa tuǎkenè Maari bo peitémè.

⁷ K̀òò peité o k̀òò po, k̀òò p̀ũ nkuyààk̀ù kè d̀óú nyiwũ ò yonnè k̀ùù ǹenk̀ù mièkè, kè yé bembè do í p̀ètémè m̀efiè ntep̀òòc̀fètè mièkè.

Kuyie ntǎnni nàkémè bepecẽmbè bè peitémè Yesu

⁸ Kè s̀́ mbepecẽmbè mabè bo Betideemmu k̀ó depaa nkeyènkè, kè baa bè pe.

⁹ K̀è Kuyie ntǎnni k̀otoo bè borè, k̀è Kuyie nkó kuwennikuu bè fité k̀è kufɔ̀waá mbè auté.

¹⁰ K̀è Kuyie ntǎnni bè nàké kè d̀ò: Kufɔ̀waá mbáá di p̀í, n di t̀oní Tináańsààtì nti t̀ii yó ntú kubotí kum̀au k̀ó kuyèńnaatí.

¹¹ Bè di peitému yíe Kirisi Odeetiwè, ti Yiè nDafiti k̀ó diheì mièkè.

¹² Ntenè dèè yó nte k̀è dí ò banténè, di bo yà debire k̀è dè p̀ũ ò kuyààk̀ù k̀éduó iwũ ò yonnè k̀ùù ǹenk̀ù mièkè.

13 Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetōrè teyèe cúténí keĩnkè péu kéwēnnénè Kuyie ntōnnì kè yè nsāntí Kuyie nke tú:

14 Kuyie nyètìrì ndeu keĩnkè miēke, kè ku kó mesàà nní mbonè benìtìbè ku dó bè ketenkè ìnkè!

Bepēcēmbē kàtemè ke dāu nYesu

15 Kuyie ntōrè wēte diì mōnnì keĩnkè kè bepēcēmbēe náké bemáà ke dō: Tì kōtenè Bētideemmu káyà dèè dōò, ti Yiè ntì nàké dèè kpéí.

16 Kè bèe íté mecāã nkékote káyà Maari nè Sosēfu nè debire kè dè duó iwūō yonnè kùu nenkù miēke.

17 Bè yà diì mōnnì debire ké bè nàké Kuyie ntōnnì do bè nàké tì de kó debire ìnkè.

18 Kè dèe di bèè kó dimàà kèè bepēcēmbē náá ntì.

19 Kè Maari tì āã o yèmmè ke toti o yèmmè ti ìnkè.

20 Kè bepēcēmbē nwēti ke sántí Kuyie nke déúkunko ku yètìrì bè kèè tì ke tì yà ti kpéí, nke yé dè do dōòmè Kuyie ntōnnì bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètìrì

21 Kè dèe tuōke diyìè nínnì bè yóó cānté di debire, kè bèe dè yú ke dō Yesu, Kuyie ntōnnì do ò yu di bá bè mu nyí ò pùó.

Bè benkemè Yesu Kuyie

22 Mōyiisi do dōú nyì kuó tūòke diì mōnnì, Sosēfu nè Maari kè bèe kōtenè debire Sedisademmu kè bo dè benke Kuyie kédōò ikuó mēwénkùmè kpēyi,

23 tì wàrimè ikuó miēke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie.

24 Sosefu nè Maari kè bèe kote kédòò ikuó yěmmè, kékuo yekpetínónkperε yédèè yoo sinónkpeé mómmònsi sùdési.

25 Dè do sǎ nhonìti màù weè bo Sedisademmu kòo yètìrì tú Simmeǎǎ, kòo dǎǎri Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayεeribe kóo deetiwè.

26 Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dǎ ò bo yà Kirisi Odeetiwè, Kuyie ntǎnní wè, ke né na kékú.

27 Kè Muyaánsààmù niité Simmeǎǎ kòo ta Kuyie nciètè Yesu yembè ò kòrinní diì mǎnnì ke bo dǎò ikuó.

28 Kè Simmeǎǎ cǎuté debire késǎntε Kuyie nke dǎ:

29 N Yiè nha do nàké tì dǎǎmu, di mmǎnnì yóu mí a kóo tǎntì kè n kú nè diwèi.

30 Ke yé n yàmè nè n nuo a duǎnní wèè deetiwè,

31 ibotí imǎu kpéi nke a ò duǎnnímè,

32 weè tú kuwenniku kùù yóó míité yebotè, kéduó nyIsidayεeribe disǎnni.

Simmeǎǎ nàkémè Kuyie mpǎǎnáǎntì Yesu kpéi

33 Kè dèε di debire cice nè de yǎ Simmeǎǎ nǎà tì debire kpéi.

34 Kè Simmeǎǎ mǎo Kuyie nkó mesàà mbe kpéi nkédeè kénáké Maari ke dǎ: Debire die nkpeí nke Isidayεeribe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèrì ndi ke cé ntineitì besǔkùbè cuokè.

35 Meyèmmè mèè do sǎrì kè mèε feité. Kè fǎ mMaari, demǎu memme dè bo ndò ndisiè kékoute a yèmmè.

Anni sãntemè Kuyie

³⁶ Kε s̄ nKuyie mpããnáãnti náãntò m̄òu dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyεeri koo sapàà, Asee kó kubotí kou ke kòté mediè, ò do yóó yenke ke mu nyí yé onitidòu kè bè mmòke yebie nyèyiekè kòo d̄òu kú.

³⁷ Kòo ntú okúpokù kétuakènè yebie nsipìsini nè yènàà ke báá nKuyie, Kuyie nc̄t̄ètè miεke, ke bou dinùù.

³⁸ Kòo múnkεε tuakení de m̄ònni késãnte Kuyie nkénáké Yesu kp̄í Sedisadεmmu k̄obe bèè do baa Odεetiwè.

Yesu nè o yembè bè w̄etεmè Nansareti

³⁹ Maari nè Sosefu bè d̄ò d̄i m̄ònni Kuyie nkó ikuá kédeè kéw̄εte kékònnè debire Nansareti Kadidee kó kutemp̄ε mmiεke.

⁴⁰ Kè debire nkótírí ke kp̄énkú ke m̄òke meciì nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie nc̄t̄ètè de m̄ònni ke m̄òke yebie ntepit̄ètè nè yèdèè

⁴¹ Yesu ȳò nè o cice bè do ãã k̄otεmu bá d̄i benni Sedisadεmmu diyentébanni.

⁴² Yesu m̄òke d̄i m̄ònni yebie ntepit̄ètè nè yèdèè kénεinè o yembè kè bèε k̄ote, ke yé ò tùòkemè o m̄ònni.

⁴³ Dibanni kó yewe dèè d̄i m̄ònni Maari nè Sosefu kè bè nkūnti bá bè í ndààte ke dò nYesu í bè neínè, kè Yesu nkpaá Sedisadεmmu.

⁴⁴ Kè bè dò kuce diyie dimáá ke yé ke tú Yesu neínè betòbè, kòò m̄ònté kékεté o wammù be c̄éĩ k̄obe nè be népobè borè.

⁴⁵ Bá bè í nhò yà kéw̄εte Sedisadεmmu koò wanti,

46 kòò yà diyie tǎǎnnì yie Kuyie ncǐt̃t̃è miεke kòo soké ikuó nìùbè cuokè kè bè nàá nkòò kèmmú ke bè bèkú tináaǎt̃i.

47 Kè d̃εε di bèè kó dimàà dè bo mεciì nhò mòke mè nè ò bè t̃ǎnnìnko m̃èè botí.

48 O cice nè o yǎ bè ò yà diì m̃ònnì kè d̃εε bè di mediè nkòo yǎ ò beke ke d̃ò: M birε, dè d̃òmme kàa ti d̃òò mεmmε? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè.

49 Kòo bè t̃ǎnné ke d̃ò: Di n wanti ke yē mba? Di í yé ke d̃ò n d̃ò nkép̃i n cice t̃òm̃máà?

50 Bè mε nyí mbanté ò d̃ó ké bè nàké tì.

51 Kè Yesu bè neinè kè bèε w̃t̃ε kékò nNansareti, kòò nyíé mbe kp̃eti kòo yǎ nhǎà d̃èè kó dimàà d̃òòri o yèmmè miεke.

52 Kè Yesu nkótírí kòo ciì ndèúkú kòo d̃òòrìmè nwenni Kuyie nnè benit̃ibè.

3

Isǎa-Batiisi kó mut̃ommú

(W̃enté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isǎa 1:19-28)

1 Tibεeri Sesaa kó tikp̃àtì benni t̃ep̃ít̃è nè dinum-murì miεke, kè P̃ònsi Pidati tu Sudee kòò kùmàndáà kè Ed̃òti Tetidaki tu Kadidee kóo kp̃ààtì, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kp̃ààtì. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kp̃ààtì.

2 Kè s̃ó nhAnni nè Kaifu bè tu ikuó nìùbè kó bekót̃ibè. Kè Kuyie mbéinnè Isǎa, Sakarii birε dikp̃àà miεke.

³ Kè Isǎã k̄ate Suditēē kó yeh̄ekè kénnaante benitibè ke tú: Duónnè kè bè di ãnné bàtèmmù, dèè benkú ke dò ndi borime cèète kè Kuyie ndí c̄íé ndi yei.

⁴ Menìme kè dèe d̄oò kéndò nKuyie mpããnaãnti náãntò Esaii do w̄ari tì ke d̄o: Onitì wèè bo dikpáá mièke weè péu metammè ke tú: Tũntenè ti Yiè nkó kuce, séinnè o ce,

⁵ k̄éĩtinné yef̄òtè yemou k̄é̄p̄ante yetā̀rè nè sitā̀á, k̄éséi nyice ìì k̄òr̄mú k̄éhenne dèè ikú.

⁶ Kè benitibè bemouu yà Odeetiwè Kuyie nduãnní wè.

⁷ Kè Isǎã nnáá mbèè k̄òr̄iní o borè kòo bo bè ãnné bàtèmmù ke tú: Iwààke díndi! We ndi nàké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke k̄èè k̄er̄iní?

⁸ Di borime benke tũnké di cèètemè. Di bá ntú dè sànnè di bo ntúmè Abarahamu tu di cice. N di n̄áá móm̄muo nwe, Kuyie mbo na k̄étúótému ye nt̄arè kéd̄oò Abarahamu kó iyaàbí.

⁹ Okũ̀tì sũ̀t̄ému o p̄ĩt̄è ke bo u detie. Detie ndèè kó dimàà í p̄éi yebe sà̀yè bè bo dè u k̄éc̄óu.

¹⁰ Kè benitibèe ò beke ke d̄o: Ti né dò nkéd̄oò ba?

¹¹ Kòo bè t̄énné ke d̄o: Kè wèè m̄àke yeyaàbòrè yèd̄è wèè p̄ā d̄imáà wèè kpa, kè wèè m̄àke tidiitì kòo toténè wèè kpa.

¹² Kè bedampòòc̄outibèe k̄atení Isǎã borè, kòo bo bè ãnné bàtèmmù, kòò beke ke d̄o: Okótì ti dò nkéd̄oò ba? Kòo bè t̄énné ke d̄o:

¹³ Di bá nc̄óú d̄ampòò kè dè p̄enkù bè yē nyi mmàmè.

14 Kè behããpòmbèe ò beke ke dò: Tínti tá? Ti dò nkédòò ba? Kòo bè tènné ke dò: Di báá fiete òmòu kperere nè muwèrímú, di báá pĩ nhòmòu kòo di yieti dsetirè, di yèmmè ñnaatinè bè di yieti ìì díítí.

15 Benìtibè do me mbaamè Odeetiwè kè be yèmmè ndò Isã bo ntú Odeetiwè nwe.

16 Kè Isã bè nàké ke dò: Mí n di ãà bàtèmmù nè menie mme, wèè n túnní ò deumu ke m pèēté, n yí tùòke m bo ùtémè o neùtì kó mutáá, wenwe bo ndi ãà bàtèmmù nè Muyaánsààmù nè muhãá.

17 Ò tò o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii nnè tifùtì kèãnné mebii nho bəu mieke kécóu ntifùtì muhãá mmùù í kã mmu mieke.

18 Nè itié mpéu mieke nke Isã do náámmè benìtibè Tináansààtì,

19 kékpannè okpààtì Edəti Tetidaki ò fiète mèè kpéí o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke dòò meyei tēmè péu.

20 Kè Edəti né dəke yíé kédòò meyei nképĩ Isã kékpetínné.

*Bè do ãnnémè Yesu bàtèmmù
(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)*

21 Kè Isã nhãã benìtibè beməu bàtèmmù kè Yesu múnkèe dúò nkòo ò ãnné bàtèmmù kòo bántè Kuyie kè tiwetì kpeté.

22 Kè Muyaánsààmùu cúténí o ñnkè ke dònne dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè keñnkè bíékè kè mè tu: Yie nweè tu m bire kè nh ò dó mesàà nkoò tá mediè.

*Yesu kó kufuku
(Wénté Matie 1:1-17)*

23 Yesu do yóó keté o tǝmmú ke mǝke yebie nsipísitǝǝti ndi kè benìtìbè yèmmè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii.

24 Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Mèdisii, kè Mèdisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosefu.

25 Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Amǝsi, kè Amǝsi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii.

26 Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa.

27 Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabæeri, kè Sodobabæeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nèdii.

28 Kè Nèdii cice ntú Mèdiki, kè Mèdiki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Èeri.

29 Kè Èeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii.

30 Kè Defii cice ntú Simmeǝǝ, kè Simmeǝǝ cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu.

31 Kè Ediakimmu cice ntú Mèdeya, kè Mèdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natǝǝ.

32 Kè Natǝǝ cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obèdi, kè Obèdi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadimǝǝ, kè Sadimǝǝ cice tú Nasǝǝ.

33 Kè Nasǝǝ cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa.

³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakɔbu, kè Sakɔbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Tedaa, kè Tedaa cice tú Nakɔɔ.

³⁵ Kè Nakɔɔ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebeeri kè Ebeeri cice tú Siraa.

³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nɔwee, kè Nɔwee cice tú Demeki.

³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusademmu, kè Matusademmu cice tú Enɔki, kè Enɔki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu.

³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enɔsi, kè Enɔsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibɔɔ do bennémè Yesu

(Wénté Matie 4:1-11 nè Mariki 1:12-13)

¹ Kè Yesu nyètini kukó nSuditɛɛ kè Muyaánsààmù ò piéké kòò tanné dikpáà miéke.

² Kòò dò yewe sipísìnàà kè dibɔɔ ò beú. De kó yewe miéke ò do í yo ndɛmarè kè dikònni ò pĩ.

³ Kè dibɔɔ ò nàké ke dò: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè ditāri dji nnaá mmudii.

⁴ Kè Yesu di tɛ́nné ke dò: Tì wārimu ke tú: Oniti í fòunè mudii máà.

⁵ Kè dibɔɔ ò dèkenè ditāri dieri ìnkè kòò benke dimònni dimáà ketenkè kó yekpààtiyò yemau,

⁶ kòò nàké ke dò: N yóó da duómmu ye nkpààtiyò yemau nè ye kpeti, ke yé mû dè temè, ke dè duò n dè dónè wè.

7 Demou mie nfɔ̀ɔ̀ yó ndè te, kè nsà kàa nìnkú n yìlkè.

8 Kè Yesu di tɛ̀nɛ̀ ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kɛ̀mpɛ̀ nkuù tómmú.

9 Kè dibɔ̀ò ò kàtenè Sedisademmu kóò dèkenè Kuyie nciɛ̀tè ìnkè kóò nàké ke dò: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo,

10 ke yé tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duó ndinùù ku tɔ̀rè kè yè nda baa,

11 ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditàri mari.

12 Kè Yesu di tɛ̀nɛ̀ ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

13 Kè dibɔ̀ò ò benné mebennímè memou kè mèe deè kè ò dè ò ité kɛ̀mbaa dimònni teri.

*Yesu do tiemmè benitibè titíntouti mièke
(Wénté Matie 4:11-17 nè Mariki 1:14-15)*

14 Kè Yesu nwɛ̀ti Kadidee kó kutempɛ̀ nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwɛ̀rímú kè bè nnáá nho kpéi nde kó kutempɛ̀ nkumou mièke.

15 Kòo ntiè mbenitibè titíntouti mièke kè benitibè bemou nhò sánti.

*Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansareti
(Wénté Matie 13:53-58 nè Mariki 6:1-6)*

16 Kè Yesu kɔ̀te Nansareti ò bìkú dè, ke tó ta kutíntouku tɛ̀om̀pùtè yiè kéíté ke bo kàa ndipátiri.

17 Kè bèe ò duó nKuyie mpáãnáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòo pĩnte tì wàri dè bòri ke tú:

18 Ti Yiè nKuyie nkó muaá mmuù bo n yìnkè, kù n tãátému ke cóù n yuu mekùò ke n tɔ̀, kè m bo nàké Tináánsààti besénnibè, kédeetè tidaati, kéwéi ntiyũ̀ònti,

κέδεετέ βὲ φῆũnko βὲ,

¹⁹ κένάκέ Kuyie nkó mesàà mbenni tùðkemè.

²⁰ Kòo deè kékpéú ndipátiri kéduó nho tñnti kékari kè bèe kó dimàà bo kutíintouku miεke kè βὲ nhò wùó.

²¹ N kòo βὲ nàké ke dò: Di bo ke yo tìi náaànti yíe ntì dð̀mu.

²² Kè dèε βὲ di βeməu kè βὲ nhò sãntí Tináaànsààti ò nàá ntì kpéi, kémbékú βemáà ke tú: Dè í dò nSosefu bire ndεà?

²³ Kè Yesu βὲ nàké ke dò: N yému ke dò ndi bo n náké dináaànhãntíri d̀i tu: Otãnti taà nhamáà. Ke n náké ke dò: Ti kèè kè βὲ yē nha dð̀ dè Kapennaummu, dð̀ de die nha εi.

²⁴ Kè Yesu yíε kébéi nke dò: N di náá mmómumuə nwe βὲ ð̀ ì mpénsiri Kuyie mpããnáaànti náaàntò m̀u 0 εi.

²⁵ Bekúpobè do sũmu Isidayεeribe miεke, Edii kó dimənni, fetaafe do yietí d̀i mənni ke dò yebie nyetãati nè dikéè, kè dikənni diεrii tanní dihei.

²⁶ Kuyie me nyí nduó nkè Edii kate be kóò m̀u borè, kéduó nkòo kate okúpokù m̀u borè ndε kòo ã Sadeputaa, Sitð̀ kó ketenkè miεke.

²⁷ Yekùò mmúnke do sũmu Isidayεeribe miεke Kuyie mpããnáaànti náaàntò Edisee kó dimənni. Ò me nyí mmiek̀unne ye kó dimari kémiεk̀unne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

²⁸ Bè kèè d̀i mənni de kó tináaànti kutíintouku miεkeε kè βὲ miεkeε peike βeməu.

²⁹ Kè bèe íté kóò p̃ nkédekenè βὲ do maá d̀i tãri ãnkè, ke bo ò tɛntení kudúókù miεke.

³⁰ Kè Yesu yè be cuokè kέpēēté.

*Yesu βetimè dibàð onìti miεke
(Wénté Mariki 1:21-28)*

31 Kè Yesu kòte Kapennaumu Kadidee kó kutempè mmièke kèntiè mbenitibè teomputè yie.

32 Kè dèe bè di mediè nke yé ò do bè nàánnèmè muwèrímú mmu.

33 Kòo nìti m̀òu bo kutíintouku mièke, kè dibò ò ta, kòo kuónko mediè nke d̀:

34 Ti kpeti d̀omme Yesu Nansareti kou, a k̀tení ke bo ti kuòmaà? N yému ke d̀o nha tú Kuyie ntònní wè, wèè kra meyi.

35 Kè Yesu péi ndibò ke d̀: Cíéké ḱyè onitì yie mmièke!

Kè dii ò b̀ mbenitibè cuokè, ḱyè, bá di í ò d̀ò meyi mmamè.

36 Kè dèe bè di bem̀ou kè bè mbékú betòbè ke tú: ̀mmu wèrímú bo onitì yie nnáañti mièke, kòo péinko yebòkè kè yè yìè?

37 Kè bè nnáá nYesu ḱéi de kó ketenkè kem̀ou mièke.

Yesu do mièk̀nnemè Sim̀o pok̀u ỳ

(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)

38 Kè Yesu yè kutíintouku mièke ḱkòte Sim̀o cíètè ke ś nho pok̀u ỳ m̀ nkòo k̀nti tònni mediè, kè bèe bántè Yesu ke d̀ò wèè ò mièk̀nne.

39 Kòo s̀nné o ìnkè ḱpéi mmum̀mmú kè mùu deè, kòo p̀nkèe íté ḱwaá mbè bo di mù.

40 Diyiè ta dii m̀nni bèè kó benitibè do m̀ mmum̀mmú mubotí mubotí, kè bè mbè k̀rinní Yesu borè kòo bè ǹnku o ǹu ke bè mièk̀nko.

41 Kè yebòkè ñyìè benitibè péu ke wékí ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè k̀pànnè ke tú yè bá nnáá nke yé yè yém̀mu ke d̀o nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaummu bá bè í dǎ
(Wénté Mariki 1:35-39)*

⁴² Dè wenté ònni mǎnni kè Yesu yè dihei kékote omáà borè kè benitibè péu nhò wanti, kòò yà kéndó ò nkpaá be borè kè báá íté.

⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: N dǎ nkénákému Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti yehékè teyè ke yé Kuyie nni ntǎnnimè deè kprí.

⁴⁴ Kòò kote kénnaante Kuyie nnáanti Kadidee kó titíintouti mieke.

5

*Yesu do yumè o tancóumbè kètibè
(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)*

¹ Diyiè mari kè Yesu mbo Senesareti kó menie mborè kè ditǎnni ndeiti ke bo ò tǎnnè kékeè Kuyie nnáanti.

² Kè Yesu yà tidabeeti tidéti menie nnùu kè beyinwambè cuté ke ou be yǎnditirè.

³ Kè Yesu ta ti kó kumakù, kùu tu Simǎo kǎku, kòò nàké ke dǎ bèe futenè menie nnùu sámǎpó, kè bèe fute kè Yesu nkari kudabekù mieke ke tiè nditǎnni.

⁴ Ò tiè ndii mǎnni benitibè kédeè kénáké Simǎo ke dǎ: Kǎtenè kudabekù decũmpure kè dí bǎ ndi yǎnditirè.

⁵ Kè Simǎo ò tǎnnè ke dǎ: Okóti, ti yié nke buǎmmu bá ti í pǎ, a né mè mbéimmè m bo bǎ ndeditirè.

⁶ Kè bèe bǎ nképi siyǎi péu kè sii píe nkè be ditirè ntǎũ.

⁷ Kè bèe pasiri be népobè bèe bo kudabekù tekù ke dǎ bèe kǎtení kè bè teennè, kè bèe kǎtení kédei siyǎi kǎpíe ntidabeeti tidéti kè ti ndó kédiu.

⁸ Simṓ Pieri dè yà dìì m̀nnì kénínkoo Yesu ìkè ke d̀: N Yìè bá n t́ónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Ke yé kufṓwaá nhò autémè nè o ńpobè bè pĩ nsìi yĩ kpéí.

¹⁰ Kè Isaku nè Isāã Sebedee kó ibí Simṓ ńpobè kperε múnke mme ndò, kè Yesu náké Simṓ ke d̀: Bá nyĩ̀kù, di mm̀nnì a yó ntú onitiwantì nwe.

¹¹ Kè bèe k̀tenè be dabεeti menie nnùù ké de nti yóu k̀tũne Yesu.

Yesu do miékũnnemè dik̀nnì
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Dyiè mari kè Yesu mbo dihei miεke, kè dik̀nnì marii k̀tenì o borè, kénínkoo o ìkè kóò bántè ke d̀: Okóti k̀a d́ a bo na ké m miékũnne, ké n wénkũnne.

¹³ Kè Yesu youte o ǹutè ké di k̀áké ke d̀: N dómu, á wenke. Dende bàmbà kè tik̀ntii deè kòo miεté kéwenke.

¹⁴ Kè Yesu o cau nweti weti ke d̀: A báá náké òm̀u, a né k̀te kébenke amáà ikuó ǹuti kédòò M̀yiisi kuó pátiri yēmmè, kè d̀e benke beǹtibè bem̀u a miεtémè.

¹⁵ De m̀nnì kè Yesu ỳtiri né d̀ke pité kè beǹtibè nk̀rini o borè ke bo keè o náantì kòo bè miékũnne.

¹⁶ Kè Yesu né íté k̀kote omáà borè kémbáá nKuyie.

Yesu do miékũnnemè kuh̀̀kù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Dyiè mari kè Yesu ntiè mbeǹtibè, kè Fadisiēbe nè ikuó wā̀bè bèè bo Kadidee nè Sudee nè Sedisadεmmu, kè bè k̀ké de miεke, kè Kuyie nkó muwērímú ò bonè kòo miékũnko bem̀uambe.

¹⁸ Kè bèmabèε tùkení ke t̀ kuh̀̀kù, kè kù dúo ku dóú ìnkè, kè bè nwanti bè bo yĩ̀mè ké kù tanné kédóú nYesu ìkè.

19 Bè í nna nè ditĩnnì, káyóu, kédeke, kéduute timùmmuntì Yesu berí ndè, ké kù cǔũnko benìtibè cuokè, kédóu nYesu ììkè.

20 Kè Yesu nwúó mbè tāmè ke dò nhò bo kù miékũnne, ké kù nàké ke dò: N da cǐmmu a yei.

21 Fadisĩēbe nè ikuó wāābè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòo nàá mmie nke caàri Kuyie nyètìrì? We mbo na kécǐé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáà.

22 Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè miè mbotí?

23 Ŭnde í yóu nè deterè, m bo yĩmè n da cǐé nha yeinaa, kè m bo yĩmè íté kékété?

24 Dè né bo yièmmè kè di banté ke dò Onìtibire mōke muwērimú ketenkè ìnkè ke bo na kécǐé mmeyei m bo yĩ: Íté kétúóté a dóu kékò!

25 Kè kù pānkeé íté benìtibè ììkè, kétúóté ku dóu, kénkũnti ke sǎntí Kuyie.

26 Kè dèe bè di bemou, kè bèe depè Kuyie nké nkù sǎntí, ke nàá nke tú: Ti yà yíe ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii

(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

27 Kè Yesu íté deborè kémpēnké káyà odampòòcǔtíwè mǎu kòo yètìrì tú Defii kòo kàri bè yietì tèè cǐètè dàmpòò kòo ò yu ke dò:

28 N tũnne! Kè Defii yóu demou kéíté kóò tũnne.

29 De kó difōnkùò kè Defii benné tidiiti káyú Yesu kè bedampòòcǔtibè nè benìtibè tǎbè péu kè bè nwē nke yo.

30 Kè dèe yonke Fadisĩēbe nè ikuó wāābè kè bèe beke Yesu tancóumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wēínè

bédàmpòòcòutíbè nè mufòmmu yeimu yembè kè di yo nke yǝ?

³¹ Kè Yesu bè tǝ́nné ke dò: Dè í tú bèè kǝ̀nti naati bèè waà nhotànti, bemuǝmbe bèè ò waà.

³² N yí kǝ̀tení ke bo yú bèè yǝmmè dò mbè wenni, n kǝ̀tení ke bo yú benitiyibe mbe kè bèe ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpeti

(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)

³³ Kè benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isǝã-Batiisi tancòumbè nè Fadisǝ̀be kǝbe bou dinùù ke báá nKuyie nsǝ̀à kàa kǝbe bie yo nke yǝ?

³⁴ Kè Yesu bè tǝ́nné ke dò: Onitì tòù dìi mǝ̀nni o pokù o nǝpobè bo na kébou dinùù o bè bonè dìi mǝ̀nnàà?

³⁵ De kó diyie kpaanímu kè bè bo deite wèè tòù o pokù, de mǝ̀nni bè bo bou dinùù.

³⁶ Kè Yesu yíe ké bè nǝké nè dináanǝntírì ke dò: Bè ǝ̀ í nkèété kuyaàpànkù kǝyá nkukótíkù ìnkè, kàa mè dǝ̀, a càrèmu kuyaàpànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótíkù.

³⁷ Bè ǝ̀ í ncṹ menàà mbémmè tidòutì kótì mieke, kàa mè dǝ̀ tidòutì bo pote kè menàà ncake nè tidòutì demou.

³⁸ Menàà mbémmè dò nkéncũ̀ò tidòutì pànti mieke nke.

³⁹ Omòù ǝ̀ í ndó menàà mbémmè ò yǝ̀ dìi mǝ̀nni mèè bi, ò ǝ̀ yǝ̀ mèè bi meè naati.

6

Yesu tancòumbè do kǝ̀rímè mǝ̀dibii

(Wénté Matie 12:1-8 nè Mariki 2:23-28)

1 Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu mpēnké deṗaa mmarè miēke, kòo tancòumbè nkāāte medibii nke cáá.

2 Kè Fadisiēbe mabèe beke Yesu ke d̀ò: Dè d̀omme kàa tancòumbè d̀òrri ikuó yete dè teom̀pùtè yìè?

3 Kè Yesu bè tḗnè ke d̀ò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti nè o k̀obe k̀oo d̀ò d̀èà?

4 Ó do tamè Kuyie ncīētè kétúóté pēēbè, nè o k̀obe kè bèe cááké, òm̀ou do í d̀ò nkécááké bè, kè dè í tú ikuó niùbè máàà?

5 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Onit̀ibire deè baké teom̀pùtè.

Yesu do miēk̀unne m̀è wèè bakù fãũ

(Wénté Matie 12:9-14 nè Mariki 3:1-6)

6 Teom̀pùtè tetè matè yìè kè Yesu ta kutíintouku ké mbè tiè, kòo niti m̀ou dè bo k̀oo bakù youku fãũ.

7 Kè Fadisiēbe nè ikuó wããbè, bèè do wanti bè bo yĩmè kéwátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà k̀oo bo miēk̀unne de k̀oo niti teom̀pùtè yìè.

8 Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fãũ nke d̀ò: Íté kécómmú dende benit̀ibè cuokè!

K̀oo íté kécómmú.

9 Kè Yesu bè beke ke d̀ò: Ikuó yē nti d̀ò d̀o mesàà nnàa kè meyi nteom̀pùtè yìè? Ti deeté onit̀aa, kè ti ò k̀uò?

10 Kè Yesu bè wénté bemou, kénáké wèè bakù fãũ nke d̀ò: Youte a bakù!

K̀oo k̀u yòute, kè k̀uu kpenke.

11 Kè d̀e yonke Fadisiēbe nè ikuó wããbè mediè nkè bè mbékú betòbè bè yóó yĩmè Yesu.

Yesu do tãātè m̀è o tancòumbè tēpítè nè bèdébè

(Wénté Matie 10:1-4 nè Mariki 3:13-19)

12 Dè m̀onni kè Yesu deke ditāri ĩnkè kényiè nke báá nKuyie.

13 Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kètããté tepítè nè bèdébè ké bè dɔ̀ò o tɔ̀rè.

14 Simɔ̀o ò do yu wè ke dò Pièri nè o nantè ãntidee nè Isaku nè Isãã nè Fidipu nè Batidemii,

15 nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee birɛ nè Simɔ̀o Sedɔ̀ti kó fɛnafɛ kou,

16 nè Sudi Isaku birɛ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

*Yesu do tièmmè benìtìbè, ke miékùnkò bɛmuɔ̀mbɛ
(Wénté Matie 4:23-25)*

17 Kè bèe cúté kécómmú kubiriku o tancòumbè tikú dè nè benìtìbè péu bèè bonní Sudee nè Sedisadɛmmu, Tiiri nè Sitɔ̀ɔ kó yehɛkè yèè tákénè dàmmèrì.

18 Bè do kàtení ke bo keè ò nàámmè mme kòo bè miékùnne bɛ mɔ̀mmú, ke múnkɛe miékùnne yebókè ta bè.

19 Kè benìtìbè bɛmɔ̀u nwanti ke bo ò kàáké ke yé muwèrímú mamù yìènímè o miéke ke bè miékùnkò bɛmɔ̀u.

*Yesu do tièmmè o tancòumbè ditãrì ìnkè
(Wénté Matie 5:1-12)*

20 Kè Yesu nwúó nho tancòumbè ké bè nàké ke dò: Dè nnaati díndi bèè tu bɛcìrìbè,

ke yé Kuyie nkprààtìyuu bomè díi kpéí!

21 Dè nnaati díndi dikònnì bo bè,

ke yé di yóó dimè kénsànnè!

Dè nnaati díndi bèè kuò

ke yé di yóó dimè diwèì!

22 Dè ndi nnaati benìtìbè bo ndi ní ndii mɔ̀nnì ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpéí n kɔ̀bɛ ke dò ndi tú benitiyèibɛ.

23 Kè dè di tùòkení dìi m̀nǹǹi dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keĩnkè. Mèè botí nku bè yembè do fěũmmè Kuyie mpāānāāǹti náam̀bè.

24 Di né bo yà díndi tikpàti yembè, ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

25 Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè, ke yé dikònni yóó di pĩmmè!
Di bo yà díndi bèè daú,

ke yé di yóó tamè meyeñcaàrìmè mieke kénkuò!

26 Di bo yà díndi beǹit̀ibè bemou sánti bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu bemáà Kuyie mpāānāāǹti náam̀bè.

Ndónè di kpantídèntòbè

(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)

27 N né di náammu díndi bèè n kèrmú ke tú: Ndónè di kpantídèntòbè, ndòarinè mesàà mbèè di níí.

28 Ndòarinè mesàà mbèè di dónè meyei, kémbáá nKuyie mbèè di fěũnko be kpéi.

29 Kòò m̀òu da bènte, benke we a baa tekù. Kòò m̀òu fiète a yaàbòrì dierì yóu kòo wènnénè di sàm̀pòrì.

30 Mpāā bèè kó dimàà da móú, kòò m̀òu t̀òtè a kperè a báá dè nhò beke.

31 A d́ò bèè nda d̀òarimè, ndòarime betòbè.

32 Kè di d́ò bèè di d́ò máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke d́òmu bèè bè d́ò.

33 Kè di d̀òari mesàà mbèè di d̀òari bèmbè mesàà, di d̀òarimè né cǎá nhòndè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke me ndòari.

34 Kè di penni idíítí bèè yóó di tǝnné máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tǔ nKuyie mbè múnkε pennimu bèè yóó bè tǝnné.

35 Petínkε ndónè di kprantídèntòbè ké mbè dòòri mesàà, kè bè di pènte idíítí di bá nkémú bè bo di tǝnnémè. Dè mǝnnì ndi di kó ticuuti yó ndεumè kéĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenkè nè kéĩnkè ku kó ibí ke yé kù dòòrimè bèè í kù tǔ nnè benitiyonkubε mesàà.

36 Nkuònnè ditòbè mesémme di cice Kuyie mè ndi kuò mmèè botí.

*Di bá mbekùnè ditòbè
(Wénté Matie 7:1-5)*

37 Di bá mbekùnè betòbè kè Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yí otòù cààrè, Kuyie nyàa bo yí di cààrè. Ncǝkonnè ditòbè kè Kuyie ndi cǝé.

38 Mpǝännè kè Kuyie ndi pǝ, kù bo cǝú di yaàyòrè képié nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémme di bennénè tèè biètè nte betòbè.

39 Kè Yesu yíé ké bè nàké nè medonnimè miεke ke dò: Kuyǝñkù báá na kédεte kutεkù, kè kù dète kutεkù tì bo do tidé difòtìrì miεke.

40 Wèè bebíí ò í pǝéte wèè ò benkú, kòo me mbebíí ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

41 Dè dòmmε kàa wùó nkumúú kùù ā a kou nònfè miεke ke né í dake kumundóú kùù bo a kǝfe miεke ku kpéí.

42 A bo yíme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deite kumúú kùù pǝmmú a nònfè miεke kè kumundóú né pǝmmú a kǝfe miεke. Meyémme mèdémè yiè nfó,

keté kápánté kumundáú kùù pámúmú a nònfè miéke ke né na kédeite kumúú kùù bo a kou káfe miéke.

*Bè ã̃ banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Mutie sààmù í pèí yebe s̃nyè, mus̃mmù me nyí pèí yèsààyè.

⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í t̃ũ fikìè be mus̃mporimù ìnkè, bè me nyí t̃ũ f̃nyĩ be mmu-porimù ìnkè.

⁴⁵ Onìtì wèè miéke wenni weè dòòri mesàà, kè wèè miéke í wenni kòò dòòri meyei, ke yé t̃ì bo onìtì yèmmè miéke, o nùù ti nnáámmè.

Kuyèinkù nè wèè c̃i
(Wénté Matie 7:24-27)

⁴⁶ Dè dòmme kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í d̃ori n di náá ntì?

⁴⁷ M bo di náké wèè k̃tení m borè ke kèmmú n náàntì ke d̃ori tì yèmmè ò dònne wè.

⁴⁸ Ò dònne onìtì nwe wèè dó kémaá t̃c̃t̃è, ke dammú, ke t̃ùk̃e dipèrì, ke p̃ũt̃è di ìnkè. Ketenkè kuó mmenie ndi m̃nni kè ikó mpíe, kè menie nyènní ké ntè puoti bá t̃è í ndo, ke yé t̃è p̃ũt̃émè dipèrì ìnkè.

⁴⁹ Wèè me nkèmmú n náàntì ke í d̃ori tì yèmmè ò dònne wèè maá wènwe o c̃t̃è dibiri ìnkè bá ò í dammú ke s̃nt̃é ke p̃ũt̃é. Kè ketenkè kuó nkè ikó mpíe nkè menie nyènní ké t̃è poté kè t̃è p̃ánk̃e do kèp̃onte páíí.

7

*Yesu do miékunnemè ohã̃p̃ànkòtì kóo t̃anti
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isã̃ 4:46-54)*

1 Yesu bè nàké dìi m̀ǹǹǹi de kó tináaànti kédeè kékote Kapennaummu.

2 Kòo ããp̀ònkòtì m̀òu kóo t̀ònti ò d́ wè mesàà nkòò mm̀ò nkè dè c̃èè mediè.

3 Kòo keè Yesu kpéi, kètō nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo k̀òtèní k̀émiek̀unne o kóo t̀ònti.

4 Kè bèe tuòke kébántè Yesu ke d̀ò: De kóo nìtì d̀ò nha ò teennèmu,

5 ke yé ò d́mè ti kó kubotí, kè weè ti maá kutíintouku.

6 Kè Yesu bè neinè. Bè t̀ònkò dìi m̀ǹǹǹi t̀ec̃ìètè kè behããp̀òmbè kóo kótì t̀ònní o népobè kè bèe nàké Yesu ke d̀ò: Okótì, ohããp̀ònkòtì tu a báá f̃éũ nhamáà, ò í t̀ùòke a bo tamè o c̃ìètè.

7 Dèè te kòo í dàátì ke k̀òtèní o m̀ómmuò nha borè. Ò tu á b́i nha nùù máà kòo nkóo t̀òntii miété.

8 Ke tú ò m̀òkemu bèè ò baké ke m̀òke tihããp̀ònti ò baké tì kòò nàké kù ke yí: Kòte! Kùu kòte, kòò nàké kù ke yí: Kòtèní! Kùu kòtèní, kòo yí o kóo t̀òntii d̀òò dè, wèe dè d̀òò.

9 Kè Yesu keè de kó tináaànti k̀ép̀énsirì behããp̀òmbè kóo kótì, k̀éw̃éte k̀énáké dít̃innì ke d̀ò: Bá Isidayeribe mièke m mu nyí yà onitì wèè n tá miè mbotí.

10 Behããp̀òmbè kóo kótì do t̃ò mbè ẁètoo dìi m̀ǹǹǹi t̀ec̃ìètè k̀énsó nho kóo t̀ònti miété.

Yesu duóm̃mè kòo kúpokù m̀òu birèe yánté

11 Kè Yesu nk̀òri dihèi bè tu dì Nainni ke neínè o tancòumbè, kè dít̃innì ò tũ.

12 Bè tatoo dìi m̀ǹǹǹi dihèi, kòo kúpokù m̀òu m̀òke denitidabirè demáà kè dè ku, kè dihèi yembè ò neínè dít̃innì kè bè k̀òri ke bo dè k̀unné.

13 Kè ti Yiè nYesu yà debire yǒ kè mesémmèe ò pĩ nkòò ò nàké ke dò: Bá nkuò.

14 Ke tóonko kékááké kudéénkù, bèè to kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke dò: Dèdapùmbire íté mii me nyè!

15 Kòo cii íté kékari kénnaá nkè Yesu ò duó nho yǒ.

16 Kè kufōwáá mbè pĩ mbemou kè bè nsánti Kuyie nke tú: Kuyie mpāñáañti náañtò diewè kàtení ti cuokè, Kuyie nkuù dòò mesàà nku kó benitibè.

17 Kè de kó tináañti pité Sudee kó kutempè nkumou nè yehékè yèè dè tǎké.

*Isāā-Batiisi do tōmmè o tancóumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

18 Kè Isāā-Batiisi tancóumbèe ti nhò nàké.

19 Kòo deite bèdébè kètǒ nkè bè bo beke Yesu ke dò: Isāā-Batiisi tu tí da beke ke dò:

20 Fǒò tu wèè dò nkékàtenáá yáà ò kpaaní?

21 Ke sǒ nYesu miékùnko bemuambe péu, tikōnyonkuti yembè, nè yebòkè ta bè, ke wéinko tiyũñnti péu.

22 Kè Yesu bè nàké ke dò: Kàtenè kénáké Isāā di yà dè nè di kèè ti, tiyũñnti wénni kè yekpǐè ncènti sèi, kè yekùò mmierí, kè yewũǒ nkèu, kè becírìbè yánni, kè besĩntìbè kèu Tináañsààti.

23 Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidĩntàri.

24 Isāā do tǎ mbè kò ndii mǎnni kè Yesu nnáá mbenitibè Isāā kpéi ke tú: Di do kàte kèyà ba dikpáà cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà?

25 Kè mèè dǎke di né kàte ke yà ba? Onitì wèè dàátì tiyaàsààtàà? Tiyaàsààti yembè ð mbo sikpààticéí mièke nke.

26 Yáa di kòte ke yà Kuyie mpāānāāntì nāāntò nwe? N né di nāámmu ke tú ò pēētēmu Kuyie mpāānāāntì nāāntò.

27 Isāā kpéí nke tì wārimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo tōntì wèè yóó niité kētūnte a ce.

28 N di nāá mmómumu nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òmòu mu nyí buoté wèè pēēté Isāā, nè memme wèè tu osānpòu Kuyie nkprààtiyuu miēke, kòo de u koò pēēté.

29 Bèè kó dimàà do kèè Isāā nāámmè kétaunnè bedāmpòòcòutibè bè do bantému Kuyie ndòòrimè kù bēi nti kè deè nte kè bèe duó nkè Isāā bè ānné bàtémmù.

30 Bá Fadisiēbe nè ikuó wāābè bembē í nyie nkòo bè ānné bàtémmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dónè mèè sàà.

31 Kè Yesu dà: M bo donnènè ba di mmònni kó benitibè?

32 M bo yī bè dōnnè ibí ìì kàri yaārè ke nāá nyitei ke tú: Ti di eé fetārifē bá di í áá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè.

33 Isāā kòtenímè ò í yo nhò me nyí yō mmenaà, kè di tú dibòò bo o miēke.

34 Kè Onitibire kòtení ke yo nke yō mmenaà, kè di yē nho tú odiitì, kunaāyāākù, ke dápúnè bedāmpòòcòutibè nè di tú bè benitiyēibe.

35 Bèè yie nKuyie bembē bantému Kuyie nciimè ke dōori kù bēi nti.

Onitipòkù wèè do còu nYesu yuu tūdààrí

36 Kè Fadisiē mōu yú Yesu kè bè bo di o cīētè, kè Yesu kòte kè bè nkari ke yo.

37 Kè de kó dihéi kóo nitipòkù mōu wèè dōuti dōutinè benitidaabèe kèè Fadisiē mōu yumè Yesu kè

bè yo, nkétúóté dimátidénni péiri kè tùdààri píéké di miéke,

³⁸ kékote kécómmú Yesu fǎnkúò ke kuò nkè tinǎnniétii dúóké Yesu naàcèi, kòo nínkú kè sì ùté nè o yùtì, kè sì yǎare tùdààrí kè sì waare.

³⁹ Fadisīē wèè yu Yesu ò dè yà dìi mǎnnì, nè o yèmmè miéke ke dò: Kè we nnìtì mènke do ntú Kuyie mpǎānǎāntì nǎāntò nwe, ò na nyému wèè nitipòkù mè nhò kàá nhò tu wè.

⁴⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simǎǎ m mǎke tìmatì nti ke bo da náké. Kòo ò tǎǎné ke dò: Béi nhokótì.

⁴¹ Kè Yesu dò: Benìtibè bèdébè beè do mǎkenè òmǎu dibànnì, kè yiè nní ndò kòò yietí mǎdítìbii nsikǎusìnnùmmù (500), otǎu sipísìnnùmmù.

⁴² Be mǎu í nna kòò yietí kòo bè cǐé nké bè pǎ de kó idiítì, bedé memme, be we ndò nké nhò dós mediè?

⁴³ Kè Simǎǎ ò tǎǎné ke dò: N yèmmè dò mbè pǎ wè idiítì dieyi. Kè Yesu dò: A tǎǎné kè dè wenni.

⁴⁴ Kébenke onitipòkù ke dò: A wúó nwe nni-tipòkàà? N ta a cǐètè bá a í n duós mmenie nkè m bo dúté n naàcèi kè wenwe me nsì dúté nè o nǎnnièti ke sì ùténè o yùtì.

⁴⁵ A í n co ke nh ǎrí, nè n tannímè wenwe baa wǎàrìmu n naàcèi.

⁴⁶ A í còú mmekùò n yuu ìnkè kè wenwe còú ntùdààrí n naàcèi.

⁴⁷ Dèè kpéi nte kè n da nǎa nke tú: Nh ò cǐémmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè cǐé nwè sámǎpó ò ǎǎ benke sámǎpó nwe ò dómè wèè ò cǐé.

⁴⁸ De mǎnnì kè Yesu náké onitipòkù ke dò: N da cǐémmu a yei.

49 Nè bè bè kàri ke yo nkè bè nnáá bemáà ke tú:
Wenninwe yie nwèè dàátí ke cǐé mmeyei?

50 Kè Yesu náké onitipòkù ke dà: A tákùmè da
deetému, kote kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináaṅsààti

1 Kè Yesu ícenti yehékè nè sihekésí ke náante
Tináaṅsààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke neínè o
tancóumbè tepíitè nè bèdébè,

2 nè benitipòbè mabè yebòkè do ta bè kòo yè bèti,
ké bè miékúnne be mǝmmú, bèè kóò mǝu tu Maari
Makitadaa eì kou, yebòkè yèyiekè do ta wè kè Yesu
yè bèti.

3 Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù
nè Susanni nè betòbè péu, bèè do pǎã mbe kperε ke
teénnè Yesu nè o tancóumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináaṅhāntíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

4 Dyiè mari kè benitibèε yènní yehékè yehékè ke tǐ
nYesu borè ditǐnni kòo mbè náánnè yenáaṅhāntiyè
ke tú:

5 Oniti mǝu weè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù
kè mǝdibii mmamèε do kuce ñnkè kè bè mmè nàù kè
sinǝ kǝtení ké mè di.

6 Kè metēmèε do fekũũfe ñnkè kényènní kékpeío ke
yé mè í pètémè kbooku.

7 Kè mǝdibii ntēmèε do ipo mieke kényènní kè ipoo
mè éũté.

8 Kè metēmèε do ketenkè wenni dè kékóté kǝpéité
mǝbii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dà: Kè wèè
mòke yeto ke bo keè wèè keè.

*Yesu do náá mmùù kpéi yenáaṅhāntíyè
(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)*

⁹ Kè Yesu tancóumbèè ò beke de kó dináaṅhāntírì tu mù.

¹⁰ Kòo bè tēñné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómmu mecìì nkè di bo yíṣṣé ku kpààtiyuu kpeti tì sàri, bembè biè m bè náánnè yenáaṅhāntíyè nyè:

Kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté.

*Yesu wénkùnnemè wèè yau tidibotì o kó tináaṅtì
(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)*

¹¹ Ntenè de kó dináaṅhāntírì benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáaṅtì nti,

¹² kè kuce ñnkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè ã ã keè Kuyie nnáaṅtì kè dibòò katení, ké tì dèite be yèmmè mièke, bè yàà bo ti yie mmèè kpéi nkè Kuyie mbè deṣṣé.

¹³ Fekūūfe medibii ndo fèè ñnkè tu benitibè bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì ke pānkèe tì cōuté nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fiíkú be yèmmè mièke kémōnte. Kè mēháárìmè tūòkení bè pānkèe bútiné Kuyie.

¹⁴ Tipotì medibii ndo tì mièke tú bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì, ke né yóu kè mēborime kó iyēntotì nè tikpàtì kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè mièke, ké tì èüté, bá tì í nna kēpēité yebe kè yèe bi.

¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì, ké tì cōuté nè meyèmmè mēmáà, kè be borime níwenni kè bè nwéèrì kēpēité yebe.

*Yesu dōnnenèmmè o kōbe fitírè
(Wénté Mariki 4:21-25)*

16 Kè Yesu dò: Bè ɔ̃ í ncóu nfitírè ké dè tàa nteçètè miêke yoo bèe dè Ìhné mutěĩ fũã, bè ɔ̃ dè nùńné febaafe nfe, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku.

17 Kè yé ðèmarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

18 Daatenè mesàà ndi yo tì náàntì kpéí, ke yé wèè m̀̀ke bè yóó we nyíé kòo ðàke m̀̀ate, kè wèè kpa bèe fietè desám̀̀pòrè o yèmmè dò nhò m̀̀ke dè.

*Yesu ỹ nè o neí bè do ðámè kòò yà
(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)*

19 Yesu ỹ nè o neí kè bèe k̀̀tení kéndó kòò yà, bè í nna nè ditĩnnì koò yà.

20 Kè bèe náké Yesu ke dò: A ỹ nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

21 Kè Yesu bè t̃̀́hné ke dò: Bèè k̀̀mmú Kuyie nnáàntì ke ð̀̀ori tì yèmmè beè tu n ỹ nè n neí.

*Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú
(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)*

22 Diyíè marì Yesu nè o tancóumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè nàké ke dò: Ti sénténè menie nyáà.

Kè bèe kété

23 k̀̀nsenti kè Yesu yè nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makùu ítení kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédùu.

24 Kè Yesu tancóumbèe ò ènte ke dò: Okòtì, ti yóó ðìumu!

Kè Yesu ente k̀̀péí nkuyaakù nè yenéfinfirè kè dè dò béu.

25 Kòo bè beke ke dò: Dè d̀̀omme kè di í tá?

Kè kufɔwaá mbè pĩ, kè dè bè di, kè bè mbékú betɔbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè meniè nkè dè yìé nhò yē mmù?

Yesu miékùnnemè yebàkè ta wè

(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèè sénté Sedasaa kɔbe kó dihei dii weti Kadidee.

²⁷ Yesu cùténí dii m̀nni kudabekù kè dihei kòò niti m̀ou kéténi ké nhò weti kè yebàkè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààti, ò í taà teciētè, ke ā ifōti miēke.

²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìikè ke d̀: Ti kpeti d̀omme mí nnè f́ nKuyie nkùù baké ketenkè nè kéĩnkè ku bire? N da báammu, a bá n f́ũ.

²⁹ Ke yé Yesu do di péimmè ke d̀: Yè oniti yie mmiēke f́ ndib̀̀! De kó dib̀̀ do ò ta nè dim̀nni ndi, kè bè ní bou o n̄u mēf̄imme o naàcèi timátì, kòo dè t̄ũ, kè dii ò tanné dikpáà.

³⁰ Kè Yesu ò beke ke d̀: A yètiri tú ba? Kòo d̀: N yètiri tu: Kusũkù. Yebàkè kusũkù kuù do ò ta.

³¹ Kè yèè bántè Yesu ke d̀: A báá ti tanné dif̀̀tiri cūmpuri.

³² Ke ś nkuf̀̀nk̀̀c̄nku makù bo dit̄ari ìnkè ke diiti kè yebàkèè bántè Yesu ke d̀ wèè yóu kè yèè k̄te kéta de kó kuf̀̀nk̀̀c̄nku. Kè Yesu d̀ yèè k̄te.

³³ Kè yebàkèè yè de kóo niti miēke, kéta kuf̀̀nk̀̀c̄nku kè kùu coké kécùténí dit̄ari kédìu meniè.

³⁴ Bèè do yè c̄mmú kè bèè coké kék̄te kénáké dihei kɔbe nè depaa nkɔbe.

³⁵ Kè bèè k̄te ke bo yà dèè d̀̀. Bè t̀̀̀koo dii m̀nni ḱyà oniti yebàkè yè wèè miēke, kòo k̀ri Yesu borè,

ke dáátí tiyààti, kòo yèmmè wenke páíí kè kufōwáá mbè pī.

³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dàà, kè bèe náké bèè kòtení, dè wūōké mèè botí kòo nìti yebòkè ta wè miété.

³⁷ De m̀nnì kè Sedasaa kó ketenkè kòbe bemouu wènné ditĩnni kébántè Yesu ke d̀ wèe yè be tenké, ke yé kufōwáá mbè pīmmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti,

³⁸ kòo nìti yebòkè yè wèe ò bántè ke d̀ ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kòò nàké ke d̀:

³⁹ Kò nha c̄tè kénáké Kuyie nda d̀ d̀ dè.

Kè wèe nìti kòte kénáantoo diheì dimou Yesu ò d̀ d̀ dè.

Yesu mièk̀nnemè Saiduusi bire nè onitipòkù wèe m̀ ntiyònti

(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

⁴⁰ Kè Yesu nwētini Kadidee ke s̄ nditĩnni ò bàa, kòò còuté.

⁴¹ Kè kutiintouku kóo kótì m̀ou bè tu wè Saiduusi tuakeni, ke nínkóo Yesu ìkè kòò bántè ke d̀: Kòtení n c̄tè.

⁴² Ke yé ò do m̀kemè desap̀umbire dèamáà ndi, kè dè m̀ke yebie ntepiítè nè yèdèè, ke m̀ nkè dè c̄éè, kè dè duúnne mukũ.

Kè Yesu nkari, ke ditĩnni ò murí koò éũ tip̀ti timou.

⁴³ Kòo nitipòkù m̀ou dè bo, ke m̀ ntiyònti yebie ntepiítè nè yèdèè, bá tì í commu, kòò kòri bédòdòtòribè borè ke càke o díítì imou, be m̀ou me nyí na koò mièk̀nne.

⁴⁴ Kòo kéténi Yesu f̀nkúò bíékè ke káákè o yaàbòri mànkú, kòo yònti p̀nkèe cómmú.

45 Kè Yesu beke ke dò: We nni nkàáké?

Bemou kè bè nyetírí ke tú be í yé, kè Pieri dò: Okóti, ditĩnni dii da murí ke da éũ.

46 Kè Yesu dò: Onitì n kàákému, muwèrímú mamù muù yè m mieke.

47 Kòo nitipòkù nsó nYesu banté, kòo katení, kòo kònti au, kòo nínkóo o také, kébéi mbenitibè bemou iikè mùù kpéi nte kòo ò kàáké nè ò pàanke mietéme.

48 Kè Yesu ò nàké ke dò: N kóo sapàa a tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

49 Yesu kpaá ke me nnáa nkòo niti mǎu boní Saiduusi cǐtè, ke tuakení, kòo nàké ke dò: A sapumbire kumu, ténke bá nkóonnè Okóti.

50 Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke dò: Bá nyǐkù n tá mǎa ò yóo mietému.

51 Ò tũake dii mǎnni tɛcǐtè ke í nyie nkòo mǎu bo ò neinnè kéta kè dè í tú Pieri nè Isaku nè Isǎa nè debire cice nè de yǎ be sǎa.

52 Benitibè bemou do kuǎmmu debire kũũ, nkè Yesu bè nàké ke dò: Bá nkuǎnnè debire í kú, dè yè nke duómu.

53 Kè bè nhò daú ke yé bè yémèmu ke dò ndebire ku.

54 Kè Yesu pǐ ndebire nǎtè kéréi nke dò: M bire íté!

55 Dende bǎmbà nkè debiree foute kǐté, kè Yesu dò bèe dè duó kè dèe di.

56 Kè dèe di debire yembè, kè Yesu bè cau nkè dò bè báa náké òmǎu dèe dǎd.

9

*Yesu tōmmè o tancòumbè ké bè duó muwērímú
(Wénté Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi nho tancòumbè tepíítè nè bèdébè ké bè duó mmuwērímú ké bè bo mbeti yebokè yemou, ke miékùngo bemuɔmbe,

² ké bè tō, nkè bè bo nnáante Kuyie nkpràtiyuu kpeti, ke miékùngo bemuɔmbe,

³ ké bè nàké ke dò: Di bá ntò dèmarè, bá kupàati yoo kudɔukù yoo mudii yoo idíítí, òmòu bá ntò yeyaàbòrè yèdéè.

⁴ Kè bè di còutè tèè cǐtètè, di nte mbo ke yàa íténè de kó dihéi.

⁵ Kè bè di yete dìi èi di kpáátè di nacètáá nke íté, kè dèe benke bè cààrèmè.

⁶ Kè bèe kote kéncenti yehékè yemou ke náante Tináansààti ke miékùngo bemuɔmbe tipíiti timou.

*Yesu do dɔɔrimè tidietì kè dèe di Edɔti
(Wénté Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)*

⁷ Kè Edɔti Tetidaki, Kadidee kóo kpààtii keè dèè dòòri kè dèe ò di ke yé bèmabè do túmè Isāā-Batiisi weè yānté.

⁸ Kè betɔbè tu: Edii weè wèténí. Kè betɔbè tu: Kuyie mpāānāānti náam̀bè dimònni kòbe kóò m̀òu weè yānté.

⁹ Kè Edɔti d̀ò: N duó nkè bè feúté Isāā kè we nné nwe n wètè ke yo kè bè nàa nwèè kpéí?

Kòo nwanti ke bo ò yà.

*Yesu d̀òòmè tidietì nè p̀éèbè bènùmmù nè siyĩ̀ sidésì
(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Isāā 6:1-14)*

10 Kè Yesu tǝrèe wētení kóò nàké yè dǝò dèè kó dimàà, kè bèe nei kékentóo diheì bè tu dì Betisaidaa di bíékè.

11 Kè ditǝnnì ò yà kóò tǝnne, kè Yesu bè cǝuté ké mbè nàá nKuyie nkprààtiyuu kpeti, ke miékunko bèè mǝ.

12 Diyiè yǝnné dìi mǝnnì kè Yesu tancǝumbè tǝpíitè nè bèdébèe tǝónní o borè kóò nàké ke dǝ: Cíe mbenitibè kè bèe kǝte kèwammú mudii, nè yedúò, ke yé ti bomè die ndikpràà miéke bá dǝmarè í bo.

13 Kè Yesu bè tǝǝné ke dǝ: Díndi di mǝmmǝmbe duónnè be kè bèe di. Kè bè dǝ: Ti mǝke pǝǝbè bènnǝmmù ndi nè siyǝ sǝdésì mǝá! Yáà tí kǝte kédonténímu kédúó nkunìiti kuu?

14 (De kó benitibè do bo mbo sikǝupísinnǝmmù (5000)). Kè Yesu nàké o tancǝumbè ke dǝ: Kannenè be sipísinnǝmmù sinnǝmmù.

15 Kòo tancǝumbèe yie nké bè kǝnne bemǝu,

16 kè Yesu túóté pǝǝbè bènnǝmmù nè siyǝ sǝdésì, ke bóúté keǝnkè, késǝnte Kuyie ké bè wérí kédúó nho tancǝumbè, kè bèe totí benitibè.

17 Kè bèe cááké bemǝu kǝnsǝnnè, kè dèe súó nképié nyemómmùyákè tǝpíitè nè yèdèé kè bèe tǝ.

Pieri nàkémè Yesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-19 nè Mariki 8:27-29)

18 Diyiè marì kè Yesu mbáá nKuyie nhomáà borè, kòo tancǝumbèe kǝtoo kòo bè beke ke dǝ: Benitibè yǝ n tú we?

19 Kè bèe ò tǝǝné ke dǝ: Bèmabè yǝ nha tú Isǝã-Batiisi, kè betǝbè yǝ nha tú Edii, kè betǝbè yǝ nha tú Kuyie mpǝānǝāntì náam̀bè dimǝnnì kǝbe kóò mǝu ke yǝnté.

20 Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi tá, di yē n tú we? Kè Pierii ò tēnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnní wè.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)*

21 Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báá yie nké ti nàké òmòu.

22 Kè yíe ke dò: Onitìbire dò nkéféũtému mediè, kè Kuyie ncìētè kó bekótíbè nè ikuó nìùbè kó bekótíbè nè ikuó wāābè kè bèè ò yete kòò kùò, diyie tǎānni yie kòò yǎnté,

23 kédeè ké bè nàké bemou ke dò: Kè wèè dó ké n tūnne wèè búttinné omáà kéntò o dapāātí yewe yemou ke n tū.

24 Kè yé wèè bo ndó kédeeté o fòmmu ò yóó mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fòmmu n kpéí kòò mù deeté.

25 Kutenkù kuù nkperere bo dǎò ba onitì kénsa kòò dè màke demou ke né càke omáà yoo ò fétinne o fòmmu.

26 Wèè bo nni mmàkenè mí nhonitìbire ifei m múnke bo nhò màkenè ifei m bo nwētini dīi yie nè tikpeti nè n cice kpeti ke neínnè Kuyie ntǎrè.

27 N di náá mmómmuò nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá fòumu keyà Kuyie nkpaàtiyuu.

*Yesu kǎnti cèètemè
(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)*

28 Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mmàke yewe yèni mè ndòmmè kòò yú Pieri nè Isāā nè Isaku, kè bèè deke ditāri mari ìnkè ke bo bántè Kuyie.

29 Ò báá ndiì mǎnni Kuyie nkòò ìkkè ceete kòò yààtì peike kémietè.

30 Kè bè nyóó daatení kényà benìtìbè bèdébè, Mòyiisi nè Edii kè bè ò nàánnè.

31 Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò nàá nhò yóó kú mèè botí Sedisademma.

32 Pieri nè o népobè bè do yè nkéduómu kénhenniní kényà Yesu kó tikpeti nè benìtìbè bèdébè bèè do ò còmúnè.

33 Edii nè Mòyiisi, bè ité dii mònni kè Pierii náké Yesu ke dò: Dè wennimu ke dò ntí mbo dié, ti bo dọ̀d titouti titáati, f́ nkumáà, Mòyiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í yé ò nàá nke tú mù).

34 Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetiri marii katení ké bè dàtinné, kè kufōwáá mpí nYesu tancóumbè bè yà dii mònni diwetiri bè dàtinnémè.

35 Kè metammè mamèe yènní diwetiri miéke ke tú: Yie nweè tu m biré n tãáté dè, nyíènnè o kpeti.

36 Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu weè maa dè kpaá. De kó yewe miéke kè Yesu tancóumbè ndò yúóó bè í nnàké òmòu bè yà dè.

Yesu tancóumbè do yĩ̀kè m̀ dibò

(Wénté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)

37 Kè dèe wenté kè bè ncutiní ditāri, kè ditīnni diērii katení kéco Yesu.

38 Kòo m̀òu kuónko ditīnni cuokè ke dò: Okóti, daate m biré kpéi! N dè m̀ake demáà ndi,

39 kè dibò marii ò dè pí nkè dè nwúótí, kè di dè kpékíi, kè tinóntòũpùtì yìè dè nùù, bá di báá cārike kéíté, kényiti ke dè f́éũ mmediè.

40 Kè m bántè a tancóumbè ke yè mbèe di bèti kè bè yĩ̀ke.

41 Kè Yesu búi nke dọ̀: Itookperí yembè dínđi bẹ̀è dọ̀òri meyei, mĩ yó nhã ke di bonàà? Mĩ yó nhã ke di tọ̀àà? Kọ̀tenní diẹ nha birẹ.

42 Debire tọ̀nní dì mọ̀nní Yesu borè, kè dibọ̀ò dè bọ, nké ndè kpékíi, kè Yesu péi ndibọ̀ò kè dìi yè, kòo miékùnnẹ debire ké dè duó nde cice.

43 Kè dèe di benitibè bẹmọu, bẹ yàmè Kuyie nkpeh̄n̄mè.

*Yesu do yì kénákémè bẹ yóó ò kùòmè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)*

Bá wè kòo nwúó nYesu dọ̀ò dè, kòo náké o tancóumbè ke dọ̀:

44 Mp̄innè mesàà n yóó mè ndi náké tìi náàh̄tì: Bè bo fíté Onitibire.

45 Bè me nyí mbanté de kó tináàh̄tì tú mù, tì do s̄rimu kè deè nte kè bẹ í ntì banté, bẹ me nyí ndàátí ke beké Yesu.

*Yesu tancóumbè nennimè tikóti kpéi
(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)*

46 Kè Yesu tancóumbèe íté tinèitì nè betobè ke bo yà be miẹke wèè deu.

47 Kè Yesu banté be yèmmè kédetení debire kécónné o také ké bẹ nàké ke dọ̀:

48 Wèè bo cọté debire diẹ n kpéi, ò cọté mínwe, kè wèè n cọté, ò cọtému wèè n tōnní, ke yé wèè tu o sámpòu di cuokè weè deu ke di p̄èté.

*Wèè bètì yebòkè nè Yesu yètìrì
(Wénté Mariki 9:38-40)*

49 Kè Isāā náké Yesu ke dọ̀: Okóti ti yà òmọ̀u nwe kòò bètì yebòkè nè a yètìrì kè ti ò bàa, ke yé ò í ti w̄h̄n̄mè.

50 Kè Yesu ò t̄h̄nné ke dọ̀: Di na bá nhò bàa ke yé wèè í yete di kp̄eti ò di w̄h̄n̄mèmu.

Sammarii kɔbe yetemè Yesu

51 Dè tɔ́tɛ̀ dìi m̀ǹǹǹi Yesu bo dekemè keĩnkè, kòo ité nè dikɔ̀m̀b̀ù̀d̀ kénkɔ̀ri Sedisadɛmmu,

52 kɛ̀tɔ̀ m̀b̀enitibè kè b̀èè kɔ̀tɛ Sammarii kó diheì mari ke bo tũntɛ̀ ò yóó báté dè.

53 Sammarii kɔbe me nyí nhò yie nhò k̀ari m̀èè kprí Sedisadɛmmu.

54 Yesu tancòumbè Isaku nè Isãã bè dè yà dìi m̀ǹǹǹi ke náké Yesu ke d̀: Ti Yiè nha d́ kè ti duó nkè muhãã ncúténí keĩnkè kè bè kùòà?

55 Kè Yesu wẽ̀tɛ̀ kè bè kpannè ke d̀: Di í yé meyèmmè m̀èè di tɔ̀ kè di náá m̀m̀m̀m̀m̀.

56 Onitibire í k̀tení ke bo kuɔ benitibè, dè k̀tení ke bo bè deetému. Ò bè náké m̀m̀m̀m̀m̀ kédèè kè b̀èè kɔ̀tɛ diheì teri.

Yesu nàkémè bèè d́ kòò tũnnɛ̀ bè d̀ nkòò tũnnɛ̀ m̀èè botí

(Wénté Matie 8:19-22)

57 Bè kɛ̀tɛ̀ dìi m̀ǹǹǹi kòo m̀òu náké Yesu ke d̀: N yóó nda tũmmu tipítì tim̀òu a k̀ari kèè bíékè.

58 Kè Yesu ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Ihãnkè m̀akemu i f̀ti, kè sinɔ̀ m̀àke tiyĩ̀ntì, Onitibire me nyí m̀àke dè bo duó dè kéom̀pè.

59 Ke náké otòu ke d̀: N tũnnè. Kòo ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Okóti, yóu kè m̀ mu nkɔ̀tɛ kékũnnè n cice kédèè.

60 Kè Yesu ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Yóu kè becíribèè nkũri becíribè, kè f̀ nkɔ̀tɛ kénáké Kuyie nkprààtiyuu kpeti.

61 Kòo t̀òu m̀únkɛ̀e b́i nke d̀: Okóti n yó nda tũmmu né yóu kè n kò nkécau n cĩtè kɔbe.

62 Kè Yesu ò náké ke d̀: Wèè dùnè dinaakãã ke wẽ̀ke o f̀nkúò de yiè mbáá na kèpí nkuyie nkprààtiyuu kó mutõmmú.

10

Yesu tōmmè o tōmbè sipísìyiekè

(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

¹ Kè Yesu yíe kètāāté o kó betōmbè sipísìyiekè ké bè tō mbèdébè débè yehékè yeməu miéke nè tipítì timəu o mómmuə nhò do dò nkékəte kè,

² ké bè nàké ke dò: Tidiiti bimú mediè kè ti dèibè né kēñnì, bántènè kupaku yiè nkòo duənnì betōmbè kè bèe dei o diiti.

³ Kətenè, di dò nyipe nyi kè n di tũš nyekpamaà mmiéke.

⁴ Di bá ntə idítí, di bá ntə kudəukù, di bá nnie tinèùtì, di báá cómmú kuce kédəu nhòməù.

⁵ Kè di tati tètè cīètè, di dò: Kunaatí ndi bonè!

⁶ Kòo məù bo de kó tecīètè ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòo məù me nyí bo, kùu wētení di ìnkè.

⁷ Dí mbo de kó tecīètè ke yo nke yō mbè di duó ndè, otəntì nè o təndiiti nti, di bá nsəoti səoti sicēī.

⁸ Kè di ta dii èi kè bè di cəuté ke di duò ndè dí ñyo,

⁹ kəmmiekunko bəmuəmbə ke náá nde kó dihéi yembè Kuyie nkpààtiyuu təónnímè.

¹⁰ Kè di ta dihéi marì kè bè í di cəuté, di yè kécómmú de kó dihéi ice,

¹¹ kékpááté de kó dihéi kó mutáá mmùù dəri di naàcèi, ke né bè nàké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkpààtiyuu təónnímu.

¹² N di náámmu Kuyie mbeéntì yiè, Sodəmmu èi kəbe kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó dihéi kəbe kpəti.

Yehékè yèè yete Yesu

(Wénté Matie 11:20-24)

¹³ Di bo yà díndi Korasēē kəbe nè Betisaidaa kəbe, ke yé tidietì n dòò di di cie, kè n do ntì dòò Tiiri

nè Sitṣṣ miεke nke bè na ndàátí tifòòtòntì, ke pe mmutápeí nnè dimònnì ke benke bè cèetemè.

14 Dεε kpéí nte Kuyie mbeéntì yìè, Tiiri nè Sitṣṣ ekè kake kó tiyēiti bo nkēñnìnè di kpεti.

15 Díndi Kapennaummu kabe di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkēñkàa? Bìtì. Kù bo di cūñnì ké di tanné kudankù miεke.

16 Kε Yesu yíé kénáké o tōmbè ke dò: Kε wèè yie ndi kpεti ò yie mmù kpεti, kε wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòò yete wèè n tōnní.

Yesu tōmbè sipísìyiekè ò nàkémè bè pī mmèè boti mutōmmú

17 Kε Yesu tōmbèε wētēnì nè diwèi ke dò: Ti Yiè, ti ṣṣ pεε nyebakè nè a yètìrì kε yεε cokému.

18 Kε Yesu bè tēñé ke dò: N do wúómmu dibòò dotinimè keñkè tewàtè tēmè.

19 N di duómmu muwērímú kε di bo nnaù iwààke nè ináá nképante dibòò wērímú mumòu, bá dèmarè báá di dòò mεyεi.

20 Dè bá ndi naati yebakè di cokùmè, dè pètìnke ndi naati di yètè wàri mèè kpéí nkēñkè.

*Kuyie mbenkemè besàmpóbè dèè sòri
(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)*

21 Dε mònnì kε Muyaánsààmùu píε nYesu kòò sante Kuyie nke dò: N da sántí n cice Kuyie nfó nwèè baké keñkè nè ketenkè, a sōnne mèè kpéí ntimómmonti mεcìi nyembè, nè meyítímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice fṣṣ mè dó ke mè tãáté.

22 Ò dèè mεmme ke dò: N Cice n duómmu demòu, òmòu í yé debire kε dè í tú dε Cice, òmòu mε nyí yé

debirɛ Cice kè dè í tú debirɛ nè debirɛ dó kébenke bè de Cice.

²³ Kòo deè kékéwénté o tancóumbè, ké bè nàké bemáà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwúó ndè.

²⁴ N di náámmu Kuyie mpāānāāntì náāmbè péu nè bekpààtìbè péu do dómú káyà di mè nwúó ndè bá bè í dè yà, bè do dómú kékéè di me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu tēñné tì ikuó wāābè kóò kóti
(*Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31*)

²⁵ Kè ikuó wāābè kóò kóti mǎu ndó kédíí nYesu kékíté kóò beke ke dò: Okóti n dō nkédǎǎ ba kékéte mufòmму mùu bo sǎǎ?

²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Tì wǎri ikuó miéke ke yē mba? A ti kàa nkè tì tú ba?

²⁷ Kè de kóo nìtì ò tēñné ke dò: Tì wǎri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memǎu nè a wēñnì dimǎu, nè a wērímú mumǎu nè a ciì mmemǎu kéndó a kou tǎu a dó mèè botí amáà.

²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēñné kè dè wenni, ndǎari memme a yó nfòumu.

²⁹ Kè ikuó wāābè kóò kóti ndó kébenke ò dǎǎrimè Kuyie ndó dè, kékéke Yesu ke dò: We ntú n kou tǎu?

³⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Onìtì mǎu weè do yènnì Sedisademmu kénkǎri Sedikoo, kè beyóóbèè ò dinté kédúkú kòò ndò nhò kú, kè bèe fietè o kperè kóò dǎunko kékéte.

³¹ Kè dè mmānnè ikuó nìtì mǎu dè kèrínimè kóò yà kékéé nképéte.

³² Kè Defii botí kou mǎu nkéríní kétuǎkení o borè kóò yà kékéé nképéte.

³³ Kè Sammarii èi kou mǎu weè né nkǎri kupǎǎkù kénkéríní kóò yà kè mesémmèè ò pī mmèdiè.

34 Kòo kàtoo o borè, kékúú o muo nkéwaare mekùò nnè menaà mbè tu mè diféè nkéboú kédèe kòò kànnè o sãmmarímú ìnkè, kòò kàtenè tepòòcīètè kényiè nkoò tàà.

35 Kè dèe wenté kòo deite medítibii mmèdémè kédúú nwèè bàà tepòòcīètè ke dò: Ntaànnè we, kè ì dònté, kàa yìé, m bo nwētini ke da yietí.

36 Kè Yesu deè kòò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóóbè me mpuotí wè kou tú we betāāti memme?

37 Kè ikuú wāābè kòò kótii ò tēñné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kote kédòò me botí.

Mariti cōutémè Yesu o cīètè

38 Yesu nè o tancòumbè kè bè nkérí kétuàke dihei mari, kòo nitipòkù mōù ò cōuté o cīètè kòo yètiri tu Mariti,

39 kòo nantè bo kè bè tè tu Maari, kè tēe kàtoo kénkari ti Yiè nYesu borè ke kémúú o náānti.

40 Kè Mariti nharinè mudibénnimù kényitini kébéi nke dò: Okóti dè wenni m bo mpímmè mutōmmú m mää kè n nantè kàri a boràà? Duó nkòò íténí ké n teennè.

41 Kè ti Yiè nYesu ò tēñné ke dò: Mariti a yīèkùmu ke arì dèmarè péu kpéí.

42 Dèmarè mää dèè tu desààrè, Maari wèè tãāté dèè wenni, bè í yóó fietè dè.

11

Yesu yē nti mbáá mmèè botí Kuyie

(Wénté Matie 6:9-13, 7:7-11)

¹ Diyie mari kè Yesu mbáá nKuyie dibòrì mari, ò dèè dìì mōnni kòo tancòumbè kòò mōù ò beke ke dò:

N Yiè, nti tié nti bo mbáá mèè botí Kuyie nkéndònnè Isāã tiémme o kòbe.

² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di ní b́áá nKuyie ndi d̀:

Ti cice!

A d̀ mpáíí nwe,

yóu kè benìtibèe banté a d̀ommè páíí.

Baaté kutenkù,

³ Ti pã ti bo di mù yíe,

ti cǐé nti yei

ti ãã cǐémmè bèè ãã ti caàri.

⁴ B́áá yóu kè tí ta mesoúmmè miéke.

Ti bo mmáú m̀èè botí Kuyie nti d̀ d̀

(Wénté Matie 7:7-11 nè Duku 18:1-8 nè Isaku 1:5-

7)

⁵ Kè Yesu yíe ké bè nàké ke d̀: Di miéke kòo m̀òu m̀àke o népo ke k̀te kòo s̀h̀té keyènkè cuokè ke yí: N népoo m pente mudì,

⁶ n kòò népo m̀òu weè m p̀òní m me nyí m̀ake d̀emarè ke bo ò duó.

⁷ Kè d̀ d̀ òho népo bo ò t̀ènnéni kudieku miéke ke d̀: Bá nni nkòónnè, n dié nke kpetínnému dicàù mí nnè m bí kè ti duó. M b́áá na k̀íté ke da duó mudì.

⁸ N di náámmu bá kòò do í yóó íté kòò duó, nhò tu m̀èè kpéí o népo, ò bo ò duó nhò d̀ d̀ d̀emou ò wè kòónnè m̀èè kpéí.

⁹ Mí nné di náámmu ke tú: M̀ònnè kè bè yóó di pãmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému.

¹⁰ Ke yé wèè m̀òu bè ãã we mpãmè, wèè wammú wèè ãã pété, wèè bente dicàù bè ãã we nkpeté.

11 Òmòù bo di miεke wèè birε bo ò mαα mudii kòo dè duó nditáràà? Yáà kè dè ò mαα teyĩntè wèè dè duó nƒεwààfè?

12 Yáà kè dè ò mαα dikoyennì wèè dè duó nƒεnanfè?

13 Díndi benitiyεibe kè di yé ke duó ndεsààrè di bí, dè bo yĩmè di Cice wèè bo keĩnkè kòo báá duó mMuyaánsààmù bèè mù nhò mαα.

*Yesu miεkùmmè dibòò ta wè ke dànnε o nónndenƒε
(Wénté Matie 12:22-30 nè Mariki 3:22-27)*

14 Kè Yesu beti dibòò dii ta onitì ke dànnε o nónndenƒε, kè dii yè, kè de kóo nitii na kénnáá nkè dèε di benitibè.

15 Kè bèmabè ntú: Nè obòòkpààtì kó muwērí mú mmu ò bètìmè yebòkè.

16 Kè betòbè ndó kóò yááké, kóò beke ke dò wèè dòò mεdòòrimè mamè mèè benkú o wērí mú bonnìmè Kuyie mborè.

17 Yesu né mε nyémè be yèmmè, kòo bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu marii toté ke kpa ndimáà di bá nhã ke bo, di cēi bo duó sitòbè ìnkè.

18 Di mè ntúmè m beti yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērí mú, kè dibòò toté ke kpa ndimáà, di kpàtì bá nhã ke bo.

19 Kè nsà kè m bètì yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērí mú mmu di kòbe né yè bètì nè we nkõmu? Dèε kpéi nte kè di kòbe yóó di bekénè.

20 Kè m mε mbètì yebòkè nè Kuyie nkó muwērí mú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tũ ntùòkení di cuokè.

21 Onitikperì bàátí dii m̀nni mεsàà nke baa o cĩètè o kperε demou ò mbomu béu.

22 Kòò nìtì mǎù me nkòtèní wèè kpeńńì koò pǎǎtè, koò na, ò bo fiete o kpàrìntèntì ò do tá tì, kétúóténè o kperè kétéotí.

23 Wèè í n wǎńńè ò n kpànnèmu, wèè í n wǎńńè kè ti tíkíí ò déímu.

*Dibòò bo wǎténímè onìtì mièke
(Wénté Matie 12:43-45)*

24 Kè dibòò yè onìtì ke kòte tɛdɔntè ñnkè, ke wanti di bo om̀pè dè, ke m̀h̀tè d̀i bo yí: M bo wǎtè n sòò bo wèè mièke.

25 Di t̀ùòkoo dii m̀h̀nni k̀énsó ndè k̀àútè páíí ke t̀ũntè bá òm̀ù í bo o mièke.

26 Kè dii wǎtè k̀éwaanní yeyeyè yèyiekè yèè d̀òke yóù ke di pǎǎtè, kè yèè wǎtè k̀éta o mièke, kòò borimèè s̀ĩntè k̀épǎǎtè mè sòò d̀òmmè.

Yesu nàkémè bèè tú diwèi m̀ámm̀onni yembè

27 Yesu kpaá ke me nnáá nkòo nitipòkù m̀ùu béinní ditínni mièke ke d̀ò: Dè nnaati onítipòkù wèè da p̀eitè, a yáá wè.

28 Kè Yesu ò t̀éńńè ke d̀ò: Dè p̀ètĩnke ñnaati bèè k̀ém̀m̀ú bèmbè Kuyie nnáańtì ke d̀òori t̀i yèmmè.

*Yesu do nàkémè dè yó ndòmmè tibeénti yiè
(Wénté Matie 12:38-42)*

29 Kè benitibè ntikuní Yesu borè kòò béi nke d̀ò: Di mm̀h̀nni k̀ó benitibè bèè b̀ùtĩnné Kuyie nke d̀òori m̀eyei, mbè tú n d̀òò tidietì bè me mbáá t̀i yà kè dè í tú t̀i do d̀òò Sonaasi.

30 Sonaasi do t̀úmè dibenkèrì Ninifu k̀obe kpéí, mmèè botí nku Onitibire yó ntúmè dibenkèrì di mm̀h̀nni k̀ó benitibè kpéí.

31 Tibeénti k̀ó diyè Sebaa k̀oo nitipokpàt̀i bo cómmú k̀ébekénè di mm̀h̀nni k̀obe kè bè k̀petĩnné

ke yé ò iténímè dèdétirè ke kàtení ke kèè Sadoməə náànti mecii nkpeti. Né ntenè òmòu die nke deunè Sadoməə.

³² Tibeénti yiè Ninifu kəbe bo cómmú kébekénè di mmònni kəbe ké bè kpetínné ke yé Sonaasi do bè nàkémè kè bèe ceetemu. Né ntenè òmòu die nke pēēté Sonaasi.

*Fenənfə tu tikənti kó defitírè nde
(Wénté Matie 5:15, 6:22-23)*

³³ Kè Yesu bėj nke dò: Bè ɔɔ í ncóu nfitírè ké dè ǎnné tecètè miéke, bè ɔɔ dè cǎnné deyiitírè nde, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku.

³⁴ Inuə ntu tikənti kó defitírè nde, kàa nuə nwúó nha kənti timəu ɔ mbo kuwenniku miéke nke. Kàa nuə mme nyí wúó a kənti timəu ɔ mbo dibiinnì miéke nke.

³⁵ Daate kè kuwenniku kùu bo a miéke kè kù bá ntú dibiinnì.

³⁶ Kè kuwenniku da mí a kənti timəu ke í soké kupíkù makù, a kənti timəu bo mbo kuwenniku miéke, kéndonnè defitírè ɔ nda mímé.

*Yesu kpannèmè Fadisĩbe
(Wénté Matie 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)*

³⁷ Yesu nàké dii mǎnni kédeè, kè Fadisĩ mǎuu ò yu o cĩètè mudii, kè Yesu kəte kè bè nyo.

³⁸ Kè Fadisĩ mǎuu yà Yesu yommè bá ò í nìte ikuó yěmmè kè dèe ò di.

³⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Díndi Fadisĩbe di ɔɔ eité feboòfè nè dibuu ñnkè nke kè di miéke né píéké oyúókù kó meyèmmè nè kuyonku.

⁴⁰ Tiyèintì díndi! Kuyie nkùu dòò de ñnkè kuù í dòò de miékaà?

41 Mpãännè beçĩrìbè nè di yèmmè memou, memme demou dè bo wenkemè di kpéí.

42 Di bo yà díndi Fadisĩẽbe! Díndi bèè duò nKuyie ndi kperε demou kó meyaatimè tepítè nè tikũnfãàtò, ke yóu di bo ndɔɔrimè Kuyie ndó dè nè di bo nkù dómè. Di do dò nké nde ndɔɔri, di né báá yóu desɔnne.

43 Di bo yà díndi Fadisĩẽbe bèè nɔnnè yekàrè kètiyè titíntouti miεke, ke dó bè ndi dɔú nyekãàtè miεke ke ninkoo.

44 Di bo yà díndi bèè dɔnne ifɔti ìì danné, bè ð ncenti ìì ìnkè ke í yé.

45 Kè Fadisĩẽbe kóo kótì mɔ̀u búi nke dà: Okótì a náá mmie nke sãã ntí mbe.

46 Kè Yesu ò tẽíné ke dà: Di múnke bo yà díndi Fadisĩẽbe kó bekótìbè bèè bou yetuɔ cééyè ke tounko benitibè, di me nyí bè teénnè bá sámpró mutòu.

47 Di bo yà díndi bèè maà mesàà Kuyie mpããnáàntì náam̀bè di yembè do kuò bè kó ifɔti.

48 Nè de miεke di benkúmu di kómmúmè di yembè ke yé beè kuòmè Kuyie mpããnáàntì náam̀bè kè díndi maà be fɔti.

49 Dèè kpéí nte Kuyie nnè ku kó meçii mmieke kè kùu búi nke dà: M bo bè duónko m pããnáàntì náam̀bè nè n tɔ̀rè, kè bèè kuò bie nkéféũ mbetòbè.

50 Kè dèe yie nké Kuyie mpããnáàntì náam̀bè bè do kùò bè nè kutenkù ketémè kè be kó tibeéntii do di mmònni kòbe yò ìnkè,

51 kéketé Abεeri kó mukòu, kéntɔ kétuɔkenní Sakarii bè kùò wè Kuyie nçfètè nè diwũòtònni de saku. Mómmuɔ nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mmònni kòbe yò ìnkè.

52 Di bo yà dínđi ikuó nùtì bèè pàanko betòbè Kuyie nkó kuce, di í kù tũ ndi mómmòmbè, ke né díítí bèè dó ké kù tũnne.

53 Yesu íté ò mòmni ò borè kè Fadisĩẽbe nè ikuó wā̀bè miẽke ò peĩke mediè nkè bè nhò bèkú tináahti péu,

54 ke bo yà ò bo béi nkéyete kè bèe o pĩ.

12

Dèè sòri dè bo feité

(Wénté Matie 10:26-27)

1 De mòmni kè benitibèe tí nsikoupi sikoupi kénnaũ betòbè, kè Yesu keté kénáké o tancòumbè ke dò: Daatenè Fadisĩẽbe kó meyemmè mèdémè kpéi mmèè dònne mutie mùu muuti pèè.

2 Dèè sòri dè bo feité, kè disòri kperere yènni kuwenniku.

3 Deè kpéi nte di nàké tì kufáá bè bo tì kèè kupiiti, di wèe tì òimáà borè, bè bo deke kudànkù ké tì pĩẽké.

Ti í dòmme kéndé bèè kòu tikònti máa

(Wénté Matie 10:28-31)

4 N di náammu dínđi n nópobè: Bá ndénè bèè kòu tikònti máa.

5 M bo di benke di dò nkéndé wè, ndénè Kuyie nkùu bo na ke da tanné muháá miẽke a kũũ nkó difànkúò. Di dò ké nku ndé.

6 Bè òĩ í nfité inòribi inummù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu imou i kpéi.

7 Bá di yùti Kuyie nti kàammu ke yé tì mààmè. Di bá nyĩkù, bá wè di miẽke ò pèètému inòribi péu.

Wèè bo náké ò tumè Yesu kou

(Wénté Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ N di náámmu, wèè bo náké benìtìbè ìkè ò tumè n kou, mí nhOnìtìbire m bo náké Kuyie ntōrè ìkè ò tùmè n kou.

⁹ Wèè bo n nenni benìtìbè ìkè, m bo ò nenni Kuyie ntōrè ìkè.

¹⁰ Wèè bo sáà nhOnìtìbire, Kuyie mbo ò cǐé, wèè me mbo sáà mMuyaáansààmù, Kuyie mbáá ò cǐé mbìtì.

¹¹ Kè bè di kōrinè dìi mōnnì tibeéntì titííntouti miéke yoo bekpààtìbè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bìi yóó náké tì kényè, nè di yóó ti nàké mèè botí.

¹² Kè di tùòke, Muyaáansààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké tì.

Kukpààtiyèinkù

¹³ Kòo mǎùu béinní dìtǐnnì miéke ke dǎ: Okóti náké n kóo kóti kè tí totí ti cice ku ke ti yóunè dè.

¹⁴ Kè Yesu ò nàké ke dǎ: N népoò we nni ndòò obeéntì kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kperè?

¹⁵ Dè mōnnì ke náké benìtìbè ke dǎ: Dòònhè meyoòmmè, ke yóu di bo ndómè di kparìkè ke yé onìtì kpàtì tii í temè o fōmmu.

¹⁶ Kòo bè nàké dináànhāntírì marì ke dǎ: Tikpàtì yiè mmǎù weè do bo, ke mǎke depaa nkè dèe pié mediè.

¹⁷ Kòò mbékú omáà o yèmmè miéke ke tú: N yí mǎke m bo ānné dè n diiti?

¹⁸ Kè náké omáà ke dǎ: N yàmu n yóó yīmè, m bo può m buò sām̀póyè, kémaá yedièyè kéānné n diiti nè n kperè demou.

¹⁹ Dè mōnnì ke náké n wēnnì ke dǎ: A mǎkemu tikpàtì péu, ñhompù ke yo nke yō nke yānku.

20 Kè Kuyie nné ò nàké ke dò: Kuyènkù fí! Kè nyènkè mómmanke m bo túóté a wènni kè we nné tieke de kó tikpàti?

21 Wèè waà ntikpàti o mómmuo nho kpéi nke né í tú okpàati Kuyie mborè o kperε me dò.

*Ti í dòmme kényièkù
(Wénté Matie 6:25-34)*

22 Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: Deè kpéi nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéi.

23 Kè yé mufòmму pèētémè tidiiiti kè tikònti pèēté tiyààti.

24 Wénténè tinàti, ti í buati, ti í kòu, ti í màke yebu, kè Kuyie ntí piú. Díndi náke di í pèēté sinòò?

25 Di we mbo na nè o yeñtotí miεke kényíe o fòmму kè mùu okè?

26 Kè di í yóo na kédòò dèmarè sám̀pòrè, ba nkpeí nné te kè di yièkù detere kpéi?

27 Wénténè mutepóo ndòmme dikpàa miεke, mù í pí mmutómú, mù me nyí duàkù tiyààti. N né di náámmu kè n tu bá Sodomòo nè o kpàti dieti miεke, ò í dáátí tiyààti tii wenni ke mù tũke.

28 Díndi bèè í tá kè dè deu, kè Kuyie nsàri tifãàti tii bo yíe, ke naa yóo cóuté, dè bo yiεme kè kù báa di dátínné tiyààti?

29 Di bá nhari ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyò mmù.

30 Bèè í tũ nKuyie mbeè màke de kó iyeñtotí sãà, díndi bie, di məkemu di Cice kòò yé dè di békú dè.

31 Petinke wammúnè Kuyie nkpaàtiyuu kè kù né di duó ndesonne kénóó.

Ti bo sɔnnɛmè tikpàtì kɛ̀nkè
(Wénté Matie 6:19-21)

³² M pecēnku, di bá nyĩ̀kù ke tú di í sũ, ke yé di cice weè dómè ke di duó nho kpà̀tìyuu.

³³ Fíténè di kperε kɛ̀pāmmú bεcĩ̀rìbè idíítí. Yánnè sidítídáú sù í yóó cake, kɛ̀ānné tikpàtì tìi í yóó cake ké tì sɔnne kɛ̀nkè Kuyie mborè. Bεyóóbè í yóó t́ónko dè, ditúú í yóó cááké dè.

³⁴ Ke yé a kpà̀tì borè a yèmmè de mbomè.

Ti bo ndakemè
(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)

³⁵ Yinè di naàkũ̀s kè di fitíyì ncóu,

³⁶ kéndonnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkũ̀ntinímè mupotúòmù kébente dicàù kè bèe o kpeté.

³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kótì bo nwētíní ke śó mbè wùó. N di náá mmómмуə nwe ò bo ānné o t́ōnyààtì, ké bè kànnε ké bè duó mmudiì.

³⁸ Kòò wētíní keyènkè cuokè yoo dikodakóh̀nì, ke śó mbè wùó ndè mbè naati.

³⁹ Banténè ke dò nkè tεcĩ̀tè yìè nyé oyúókù k̀rínì dìi m̀nnì, ò bo nwúó, ò báá yie nkòo ta o cĩ̀tè.

⁴⁰ Díndi múnke nwākénè ke yé Onìtibire wētínímè di í dake dìi m̀nnì ndi.

Otōntì yeiwe kó mɛdonnimè
(Wénté Matie 24:45-51)

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke d̀: N Yìè nha náá nde kó dináaṅhāntírì t̀i kpéínàà yáa timəu?

⁴² Kè ti Yìè nhò t́énné ke d̀: Dí ndonnè otōntì wèè d̀̀̀rì dèè wenni ke cii bè bannε wè betōmbè kòò bo mbè duó mmudiì ò dò nké mmù mbè duó ndi m̀nnì.

43 Dè bo narike de kóò tǎnti teciǎtè yìè mbo nwētiní dìi mǎnnì ke sǎ nho pī nde kó mutǎmmú.

44 N di náá mǎmmuǎ nwe teciǎtè yìè mbo banne de kóò tǎnti o kpàtì timǎu.

45 Kè de kóò tǎnti yèmmè me ndò nteciǎtè yìè nyí wētiní mecǎã, ke puotì betǎmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaà yǎãtì kè bè yo nke yǎ mmènaà.

46 Teciǎtè yìè mbo wētení de kóò tǎnti í ò bàà dìi yìè, ò í dake dìi mǎnnì, kóò puotí mediè, nkóò dǎò bè dǎòrimè benitiyibe.

47 Otǎnti wèè yé wèè ò baké ò dǎ dè, ke í dè dǎòri, ò bo cǎutè tiyēiti mediè.

48 Wèè tǎnti me nyí yé ke dò nhò dǎòri dè tu meyei, mbè bo ò puotí kè dè nkēínì, bè duǎ nwè péu bè bo ò beke péu, bè bǎnne wè kè dè sū bè bo ò beke kè dèe pēēté.

*Teciǎtè temáà kó metotímè kó tináànti
(Wénté Matie 10:34-36)*

49 N kǎtení ke bo wete muhǎã mmu kutenkù mieke kè dè nh ǎtí mù bo cǎutémmè.

50 N dò mbè nh ǎnné bàtémmù mǎu nwe kè dè nh ǎtí bè bo wè nni nh ǎnnémè.

51 Di yèmmè bá ndò ñ tǎní kunaatí nku kutenkù kuu mmieke, n tǎní meyatimè mme.

52 N di náá mǎmmuǎ nwe, kè benitibè bo bènùmmù teciǎtè, bè bo toté kè bètǎãtì nkpannè bèdébè, kè bè múнке bè kpànnè.

53 Kè debire cice ndè kpànnè, kè dè ò kpànnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóò sapàà, kòo kóò sapàà nhò kpànnè, kòo nitipòkù ñkpànnè o cǎkù, kòo cǎkù ò kpànnè.

Ti bo mbaàtìmè dèè wenni
(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴ Kè Yesu yí kénáké ditĩnnì ke dò: Di ãã yà diwetirì diyìè yìèní kèè bíékè ke dò: Fetaafè yóó ni. Kè fè mènke ni.

⁵⁵ Kè kubakù cǎnku bíékè kó kuyaakù fùute di dò: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbo.

⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yembè díndi, dè dòmme kè di banní tiwetì kó mèdòmme nè ketenkè kǎme ke né í banní dèè dǎ̀rì di mmònnì.

⁵⁷ Dè dòmme kè di í nǎ nke baàti di mǎà dèè wenni?

Ti bo ntũnnimè tũ bo nè ti kou ti cuokè
(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸ Nè òmòu kè di mǎke tĩmatì ke kǎri tibeéntì, yetoo ké ti tũnte kè di mu nyí tũ̀̀ke, kòò báá da duó mpòdĩ̀̀sibè, kè bè da kpetĩnné.

⁵⁹ N da náá mómumu nwe a í yetì deborè ke í yetì tĩpĩ̀̀tè sǎnte.

13

Sidowee kó kuduotí do kũ̀̀ bè kó tináàhì

¹ De kó dimònnì kè benitibè mabèe kǎtení, kénáké Yesu Pidati do kũ̀̀ Kadidee kǎbe bè kpréi nke sǎ mbè feu Kuyie nyiwũ̀̀ ke kù kòu iteì, kè bèe bè kũ̀̀ kè be yĩ̀̀ níwènnénè iwũ̀̀ kǎme.

² Kè Yesu bè nǎké ke dò: Di yèmmè dò nde kó benitibè yei mpè̀̀tèmu Kadidee kǎbe tǎbè kǎme kè deè te kè bè kũ̀̀?

³ Bitì, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèète meborime, di yóó kú bè ku mèè botí nku.

⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó kuduotí do do, kényǎke bèè nitibè tĩpĩ̀̀tè nè bèni kó meyei ndo pè̀̀tèmu Sedisadèmmu kǎbe tǎbè kǎmǎà?

⁵ Bìtì, n né di náámmu ke tú kè di í cèète meborime di bo kú bè ku mèè botí!

Mutie mùù í péi mu kó dináaṅhāntírì

⁶ De kó difōnkúò kè Yesu bè náké dináaṅhāntírì ke dò: Onìtì mǎù weè do fíí mmutie o paku miεke, kékōtení ke bo tǎũ yebe ò me nyí mpèté,

⁷ kénáké wèè bàa kupaku ke dò: Dibenni tǎánnì ndi miε nkè n kòrìní ke bo tǎũ yebe bá n yí pèté, kǎũ mu, mù báá sǎnté kéncaari ketenkè.

⁸ Wèè bàa kupaku kòò dò: Okótì yóu mu di mbenni kè m mù ānné tikùtì,

⁹ kè dè yèmmè mù yàa peité, kè mù me nyí peité a né mù kǎũ.

Onitipòkù dibǎò pū́tinné wè

¹⁰ Teom̄pùtè matè yiè kè Yesu nítiè mbenìtibè kutííntouku miεke.

¹¹ Kòo nitipòkù mǎù dè bo, kè dibǎò marì ò ta, koò pū́tinné yebie ntepiítè nè yèni, bá ò í nò nke séri.

¹² Kè Yesu ò yà kòò náké ke dò: Onitipòkù n da miékùnnemu a mǎmmú.

¹³ Ke nǎó nho nǎu o ìnkè, kòo pǎnkeε séité kénsǎntí Kuyie.

¹⁴ Kè kutííntouku kóo kótì miεkeε peike, Yesu miékùnnemè omuǎnti teom̄pùtè yiè, kòo náké difínnì ke dò: Yewe bo yekuò ndi mutǎmmú kpeye, híkòrìnèní yeè miεke kè bè di miékùnko ke yóu teom̄pùtè yiè.

¹⁵ Kè ti Yiè nhò tǎ́nné ke dò: Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Di ã ì mpitè di wũ ã teom̄pùtè yiè kékōte ké ì nìnaà?

16 Onitipòkù yie nwèè né tú Abarahammu kó kubotí kou kè dibòò ò bou yebie ntepítè nè yèni, dè do í dò nh ò bouté de kó iwěĩ teomputè yièà?

17 Yesu nàké memme, kè ifeii pĩ nho kprantídèntòbè, kè ditĩnni yèmmè ñnaati, ò dòòri tii dieti kpéí.

*Feyonfè nè mutie mùu muuti pèè de kó medonnimè
(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)*

18 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne ba? M bo di dònne ba?

19 M bo yí di dònne feyonfè dømmè mme, kòo niti ã ã fè buatí kè fèe yènní kènaá mmutie diemù nè ibake, kè sinò yĩè mmu baka ñnkè.

*Mutie mùu muuti pèè mu kó medonnimè
(Wénté Matie 13:33)*

20 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: M bo donne ba Kuyie nkpààtiyuu?

21 Di dònne mutie mùu muuti pèè mù dømmè mme kòo nitipòkù ã ã mù waá nsàm̀pó kékòorenè mupèèyùo ncìròò bètããti kéãnte kè ticooti múúti timòu.

*Dibòri dii m̀puri
(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)*

22 Kè Yesu ñduò nyitié nyehèkè nè sihekési ke kéri ke kori Sedisademmu.

23 Kòo m̀ou ò beke ke dò: Okóti benitibè sàm̀pò beè yóo cootáà? Kè Yesu bè tẽnné ke dò:

24 Yetenko kéta dibòri dii m̀puri, n di náámmu kusũkù yóo bennému bè bo tamè keyĩèke.

25 Tecfètè yiè mbo íté dii m̀nni kèkpetinné kèpáá, nkè di m̀bo ditowaà di bo mbie ndicàù ke tú: Tí Yìè

nti kpeté. Kòò né di náké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè.

²⁶ De mònñi kè di ò nàké ke dò: Nè fí ntí baa do wènné kèdi, kàa duò nyitié nti cēkaràà?

²⁷ Kòo wēte ke di náké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè, fūtenè m borè díndi bèè dòòri meyei.

²⁸ Deñde di yóó nkuòmmè ke cáá ndi nù, ke wúó Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu nè Kuyie mpāñáànti náam̀bè bəm̀əu kè bè bo Kuyie nkpàatiyuu miēke kè díndi né bo ditowaà.

²⁹ Beǹitibè itinímu tip̀it̀i tim̀əu diyè yìèní kè nè di taà kè kəbe kubakù c̀anku bíékè nè kuyóú kəbe ke bo kari Kuyie nkpàatiyuu miēke kèdi.

³⁰ Bèməbè bèè tū ndi mm̀ənni bè bo niitè, bəm̀əbè bèè ni di mm̀ənni kè bèè tūnne.

Yesu do kàtemè Sedisademm̄u mēsəmm̄e

³¹ De kó dim̀ənni kè Fadisīfèbe məbèe kətení kénáké Yesu ke dò: Íté diē, pēēté, Edoti dó ké da kuəmu.

³² Kè Yesu bè náké ke dò: Kətenè kénáké de kó fehāāfè* ke dò: M betímu yebəkè yíe nnè nanke ke miēk̀unko bəm̀əmbə, diyè tǎānni yìe ke yóó deè n tōmmú.

³³ N do nkésəotému n cə yíe nnè nanke nè diyè teri, ke yé dè í wenni bè bo kuəmə Kuyie mpāñáànti náāntò dihei mari kè dè í tú Sedisademm̄u.

³⁴ Díndi Sedisademm̄u ei kəbe bèè kàú Kuyie mpāñáànti náam̀bè, ke buəti Kuyie ntōmbè yetārè. Kucə mēde ndi n dómè ké ndi okə tekote ò nhokemè te bí bá di í yie?

* **13:32 fehāāfè** Isidayēribə do wúó nfehāāfè kuwanwankù kùú cii k̀unku ke sòú, ke né d̀ari ke d̀ari meyei.

35 Di èi bo pante kénàá ntidobontì, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yìè: Mesàà nní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètìrì.

14

Yesu miékùnnemè omuanti teompùtè yìè

1 Teompùtè matè yìè kè Yesu kote Fadisĩ̀be kóo kótì m̀òu cĩ̀tè̀tè ke bo di, kòo nìtì m̀òu dè bo ke m̀ò nke mùútì,

2 kè bè nwéí Yesu meyoðmmè ke bo yà ò bo ò miékùnne teompùtè yìè.

3 Kè Yesu beke ikuó wã̀bè nè Fadisĩ̀be ke d̀: Ikuó yienàà, ke í yete a bo miékùnnemè onitì teompùtè yìè?

4 Kè bè ndò nyúóó. Kè Yesu nóó nho nùtè omuanti ìnkè kóò miékùnne, kéduó nkòo pè̀tè̀.

5 De m̀nnì kòo bè beke ke d̀: Di mièke kòò m̀òu m̀ke o birè yoo o nà̀fè̀, kè dè do d̀kè mièke teompùtè yìè, ò báá kote ké dè dènnenàà?

6 Bá bè í nna kóò t̀nnè̀ tìmatì de kó tinà̀ntì ìnkè.

Bèè dèúkùnko bemáà

7 Kè Yesu yà bè dómè yekà̀rè ketiyè ké bè nàké dinà̀ntìhà̀ntìrì ke d̀:

8 Kè bè da yu mupotúòmù kó dibanni, báá niitè kékari dikà̀rì deyìkè kperi, kè dè yèmmè bè yu òmòu kòò da pè̀tè̀.

9 Wèè di yu kòo da nàké ke d̀: Ítè kéfeí nyie ndikà̀rì. De m̀nnì kàa ítè nè ifei, kékote kékari def̀nkúò kperi.

10 Kè bè da yu dibanni, kote kékari def̀nkúò, wèè da yu kòò t̀̀kení ke da yà ke yí: N népoò, katení

kékari deyìkè. De m̀nni dè bo da déúk̀nnè bet̀bè yìkè.

¹¹ Wèè déúk̀nnè omáà bè bo ò kék̀nnè, wèè kék̀nnè omáà kè bèè ò déúk̀nnè.

¹² Kè Yesu náké wèè ò yu ke d̀: Kàa yóó yú beǹtìbè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a tebii, a báá yú a c̀t̀t̀ k̀be, a báá yú a c̀p̀etit̀bè bèè m̀ke be k̀pe ke yé bè yóó nam̀mu ke múnkè da yú ké dè nda f́ó.

¹³ Kàa ànné dibanni, yú bec̀r̀bè, nè tih̀t̀ nè yekp̀t̀ nnè tiyũ̀nti kè dèe di.

¹⁴ Dè bo nda naati ke yé bè í yóó nam̀ ké dè nda f́ó, Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté d̀i yìè.

*Dináàh̀ant̀r̀ d̀i tukúnè wèè yú mudii
(Wénté Matie 22:1-10)*

¹⁵ Bèè k̀ri ke yo nkè be kóò m̀u náké Yesu ke d̀: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nk̀p̀àt̀yuu mièke.

¹⁶ Kè Yesu ò náké ke d̀: Oǹt̀ m̀u wèè do ànné dibanni k̀yú beǹtìbè péu kè bè bo di.

¹⁷ Mudii bi d̀i m̀nni kòo t̃ nho kóo t̃nt̀ kòo bo bè yúní.

¹⁸ Bè m̀u kè bèe peri. Kòo ketiwè d̀: N donté m paku nku ke d́ kék̀te ké k̀ yà, n da báámmu n yí yóó na kék̀too.

¹⁹ Kòo t̀u d̀: N donté inààke nyi t̀p̀t̀ ke d́ ké ì yáákénè mut̃mmú, n da báámmu n yí yóó na kék̀too.

²⁰ Kòo t̀u d̀: N t̀t̀ m pok̀ nwe bàmbà ndèe te kè n yí yóó na kék̀too.

21 Kòò tǎntii wētení kénáké tɛcǐt̃èt̃è yìè mbè ò nàké tì. Kè tɛcǐt̃èt̃è yìè mmiεκεε pεike kòò náké otǎnti ke dǎ: Kɔte mecǎã nyaárè nè dihei kó ice káyúní becǐrìbè nè tihàùtì nè tiyũ̀òntì nè yeκpĩẽ.

22 Kè dèe yíé sám̃pó kòò tǎntii wēte kòò náké ke dǎ: Okóti ti dǎ̀m̃mu a yẽ nti dǎ̀m̃mè kè mefiè nkpaá.

23 Kè tɛcǐt̃èt̃è yìè nyíé kénáké otǎnti ke dǎ: Kɔte ice miεκε nè yeteyɔ, kàa yà bè, a duó nkè bèe kǎtení kè n cǐt̃èt̃è píe.

24 N da náámmu n do keté káyú bèè kó dimàà be kòò mǎ̀u báá di n diiti.

Yesu nàké tì bèè dǎ́ ké nhò tũ̀
(*Wénté Matie 10:37-38*)

25 Kè ditǐnni dierì ntũ̀ nYesu, kòò wēẽte ké di nàké ke dǎ:

26 Kòò mǎ̀u dǎ́ ké n tũ̀nne, ke í n dǎ́ kè dè pēẽt̃è o cice nè o yǎ nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó bekótìbè nè o tǎ̀bè nè o móm̃muɔ, ò báá na kéntú n kou.

27 Kè wèè í tɔ o dapǎ̀t̃i ke n tũ̀ nhò báá na kéntú n kou.

28 Di miεκε we mbo nyóó maá tɛcǐt̃èt̃è ke í nketé ke kàri ke bàte o díítì ke yà kòò bo na ké t̃è keté ké t̃è dèè.

29 Ò yàà bo pũ̀ũ̀t̃è mèè kpéi ke í nna ke t̃è dèè kè bè nhò daú ke tú:

30 We ñ̀niti pũ̀ũ̀t̃è ke yĩ̀εκε ò bo deèmè.

31 Yàà we ñ̀kpàt̃i bo nk̃ari ke bo dokénè okpàt̃it̃à̀u ke báá keté kékari kéwénté káyà kòò bo nanè benit̃ibè tek̃up̃ít̃è (1000), kédokénè ot̃à̀u wèè mòκε benit̃ibè sik̃up̃ísidé (2000)?

32 Kòò wénté ke báá na, ò ã̃ t̃õ nyet̃õrè nye, kòò kpàt̃i t̃à̀u kpaá díét̃irì, kòò ò wammúnè kunaat̃i.

33 Μεε botí nku di miεke kè wèè í yóu ò màke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

Mukókúó mmùù fétinne mu naati
(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

34 Mukókúó ntú demarè sàarè nde, kè mù né fétinne mu naati, bè bo mù náríkùñne ba?

35 Mukókúó mmùù ténke í naati bè í mù dòòrinè mùmamù, mù keté ke báá yie nkédòò tikùtì, bè òò mù ùtóo ditowàà ndi. Kè wèè màke yeto ke bo keè wèè keè!

15

Fepièfè fèè feti
(Wénté Matie 18:12-14)

1 Bedampòòcòutìbè nè benitìbè tòbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe kòtení Yesu borè ke bo keè o náàntì.

2 Kè dèe yonke Fadisiǐbe nè ikuó wǎàbè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Onitì yie nyie nke còuté mufòmму yeimu yembè ke bè wéñnè kè bè yo.

3 Kè Yesu bè béinnè dináànhántírì ke dò:

4 Di miεke we mbo mmàke ipe tekòùtè (100) kè fèmmáà feti kòo báá yóu sipísìwei nè iwèi ìì kpaá kékòte fè wammù?

5 Kòo fè yà o yèmmè báá narike kòo fè buútè,

6 ò fè kònnè diì mònnì ò báá náké o kòbe ke dò: Kòtenèní kè ti nyǎnku nè diwèi, n yàmù m pièfè fèè do fetàà?

7 N di náámmu diwèi yó mbo μεε botí keĩnkè onitiyiwe omáà banté diì mònnì o yei nke cèète kè dèe pǎèté sipísìwei nè bèwèi bèè yèmmè dò mbè wetí kè dè í bè bèkú meceetimè.

Fedífe fèè feti

8 Kòo nitipòkù mǎu mǎke medítíbii ntepiítè, kè mèmáà feti, ò í cóu nfitírè ke kàá o cǐtètè, ke wammú weti weti ke yàà mè yànàà?

9 Kòò mè yà dii mǎnni ò báá náké o cǐpetitòbè ke dǎ: Kǎtenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yàmu n dífè fèè do fetàà?

10 N di náámmu diwèi yó mbo mèè botí Kuyie ntǎrè onitiyèiwe omáà banté dii mǎnni o yei nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

11 Kè Yesu yíé kébéi nke dǎ: Onitì mǎu weè do mǎke ibí idéi.

12 Kòo sǎm̀pòu náké be cice ke dǎ: N cice n duó nha yóó kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté.

13 Kè dèe yí yewe sǎm̀pó kòo sǎm̀pòu fítè o kperè bè ò duó ndè, kèítè nè o díítí, kékote dihei dètiri kénfòu ò dómè, kécake o díítí imou.

14 O díítí dèè dii mǎnni, kè dikònni dièrì tanní de kó dihei, kòo mǎnté ò bo di mù,

15 kéwáá mmutǎmmú dihei yiè mmǎu borè, kòo ò kũō nho paku kòo ncēm̀m̀m̀u o fǎnkè.

16 Kòò ní ndó kèdi mufǎnkèdii, òmǎu me nyí mm̀u nhò duó.

17 Kòo totíní o yèmmè ke dǎ: N cice kó betǎmbè òǎ dimu kèyĩ̀ke, kè mí nné kǎnnè die ndikònni.

18 M bo íté kékò n cice cǐtètè kòò náké ke dǎ: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè.

19 N ténke í mannè a nni ntú a bire, a n dǎò a kóo tǎnti.

20 Kòo íté kénkũnti o cice cǐtètè.

Ò autóo dii mǎnni kòo cicee ò yàní kè mesém̀m̀m̀e ò pĩ nkòo cokóo kòò arí.

21 Kòo birɛɛ ò nàké ke d̀̀: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í mannè a nni ntú a birɛ.

22 Kòo cice né nàké betõmbè ke d̀̀: Cokénè mecãã nkétúóténí diyaàbòrì sààrì, kóò dàtínné, kóò ùnné mumámáá, kóò ànné tineùtì.

23 Túóténèní dinaadaà mekùò nkperi kékuò kè ti nyo nke yānku.

24 Ke yé m birɛ diɛ ndo kúmèmu ke yānté, dè do fetimu kè n dè pèté. Memme kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèì.

25 Ke ś nho kóò po bo kupaku kénkūntiní kékeè bɛ biemmè ke au.

26 Kòo yú otònti m̀̀u kébeke mùò d̀̀òrì.

27 Kòo ò t́́né ke d̀̀: A nantè tèè konní, kàa cice kùò dinaadaà mekùò nkperi, ke yé wè tè yàmè nè kukòhnaatí.

28 Kè Mpo miεεε peike kòo yeté mutarimù, kòo ciceɛ yenni ke bo o bámmú kòo ta.

29 Kòo ò nàké ke d̀̀: N da bonè yebie yebie nke pĩ nha tómmú, n yí yete a kpɛti matì, a me nyí n duó mbá debɔbirɛ, kè m bo kuò mí nnè n népobè kè ti ànné dibanni.

30 A birɛ dèè t̀̀oté a kpàtì, ke k̀̀te ke d̀̀uti d̀̀utinè benitipòbè ke ti càke, kè dè konní kàa né de nkùò dinaadaà mekùò nkperi.

31 Kòo ciceɛ ò nàké ke d̀̀: M birɛ mí nnè f́́ ntĩ bo sáà, kè m m̀̀ke dè tú a kpɛɛ.

32 Ti do d̀̀ nkédò̀̀mu dibanni ke yé a nantè tie ndo kúmèmu ke f̀̀ute, ò do fetimèmu kè nh ò pèté.

16

Ti dòmmè kéncùì képè̀̀tè kútenkù kòbe

¹ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Tikpàti yiè mməu weè do bannè o kóo tǎnti məù o kpàti kè bèè ò nàké ke dò de yiè ntì càari.

² Kòo yú de kóo tǎnti kóò náké ke dò: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pĩ mmèè botí mutǒmmú. A ténke í yó mbaa n kpàti.

³ Kè de kóò nìti ntoti o yèmmè ke tú: Mutǒmmú yiè nyó m beti kè n yĩme? N yí yóó na kékúúti, kè ifei m bonè muyāũ.

⁴ Kòo dò: N yàmu n yóó yĩmè kè bè m bèti dii yiè mutǒmmú nní mməke bèè bo n cǒuté.

⁵ Ke yúni bèè bannè ò pĩ nwèè borè mutǒmmú, kèbeke oketiwè ke dò: A bannè ìde wèè n duó mmutǒmmú?

⁶ Kòò dò: Mekùò ntikànkànti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tikànkànti sipísìnùmmú.

⁷ Kèbeke otàù ke dò: A ò bannè ìde? Kòò ò náké ke dò: Tiyàti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tiyàti sipísini.

⁸ Kè tikpàti yiè nsānte de kóò yúókù o ciì nkpréi, ke yé kutenkù kuu nkəbe ciimè be kəbe ìkè ke pèēté bèè tu kuwenniku kəbe.

⁹ N di náámmu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kèwammúnè di népobè, kè dèe yie nkè ti dèè dii yiè, bè di cǒuté kèĩnkè di yó mbo dè sàà.

¹⁰ Wèè pĩ ndesámprávè kè dè wenni weè yóó mpĩ ndedierè kè dè wenni, wèè pĩ ndesámprávè kè dè í wenni wè í yó mpĩ ndedierè kè dè wenni.

¹¹ Kè di í pĩ nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó ntii tu timómmənti?

¹² Kè di í pĩ nhotàù kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

13 Otõnti mǎu báá na kǎntũ mbekpààtìbè bèdébè, ò bo ndó yie nkénii nhotòu, ò bo ntaunè yie nkéyatènè otòu. Òmòu báá na kǎntũ nKuyie nnè idíítí.

Benìtìbè wùó ndè dǎdièrè Kuyie ndè wùó nyisǎke nyi

(Wénté Matie 11:12-13)

14 Kè Fadisĩēβεε keè kǎndaú Yesu, ke yé bè dómè idíítí mediè.

15 Kè Yesu bè nàké ke dò: Di tú bèè ò ndòari bèmbε benìtìbè ùkè ke dò mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benìtìbè wùó ndè dǎdièrè, Kuyie ndè wùó nyisǎke nyi.

16 Mǎyiisi kó ikuó nè Kuyie mpǎānǎānti náam̀bè kó yepáte dèè do bo ke yàa kǎānnè Isǎā kó dim̀nni. Isǎā kó dim̀nni ndi benìtìbè kèèmè Tinǎānsààti ke maù ke bo ta Kuyie nkpààtìyuu.

17 Nè memme kǎnkè nè ketenkè dè bo pǎētémè bo ntõñnè ikuó kó fǎwārifè fǎmáà bo fetimè.

Yesu nàkémè mupobètìmù kpeti

(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)

18 Wèè bèti o pokù ke tùóté otòu ò naá nwèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè. Kè wèè tùóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nwèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè.

Tikpàti yìè nnè ocĩri Dasaa

19 Onitì mǎu wèè do bo ke mǎke tikpàti mediè nke dǎati tiyaàkpeti, ke bo diwèi miεke, ke yo ndesààrè yewe yemǎu.

20 Kòo cĩri mǎu dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátí yemuò nho kǎnti timǎu ke dǎu tikpàti yìè mbòrìnùù.

21 Kε ní ndó kětānké tikpàtì yìè nyo nkè dèè duò, kè simóò nkārìní kε déú o muò.

22 Kè de kóo cĩrìi kú, kè Kuyie ntārèè ò tùóté, kékòtenè Abarahammu borè, kè tikpàtì yìè nkú kè bèè ò kũnné.

23 Kè tikpàtì yìè nní mbo becírìbè kó dihèi, kε fěũrì mediè, kέwénté, kέyà Dasaa medétimè, kòo bo Abarahammu borè.

24 Kòo pĩèké kε dò: N cice Abarahammu! N kuó mmesémme, kέduó nkè Dasaa pòtè o nómbii menie nke yàa dúo n nóndenfè, n fěũrìmu mediè mmuháá mmuu mmiεke.

25 Kè Abarahammuu ò tě́nné kε dò: M bire dentení a do mòkemè tikpàtì ketenkè ìnkè kè Dasaa fěũrì, di mmònnì kè bè ò òmpùnne kàa me ntó fěũrì.

26 Difòtìrì cũmpuri dii keté kε bo ti cuokè, kòo m̀òu d́ kékòtoo di borè, ò báá na, kè di kóò m̀òu me ndó kékòtení ti borè, ò báá na.

27 Kè tikpàtì yìè ndò: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kòte n cífètè.

28 N neí bomu sinùmmù kòo sì nàké, kè sì báá kòtení m m̀è mbo m̀èè fěũtímè miεke.

29 Kè Abarahammuu ò tě́nné kε dò: M̀oyiisi kuó nè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè páte dè bomu, bèè yie ndè yè mm̀.

30 Kè tikpàtì yìè ndò: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò m̀òu k̀toò kε bè nàké, bè yóó yiemmu kéceete.

31 Kè Abarahammuu ò nàké kε dò: Kè bè í yie mM̀oyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè páte kp̄eti, bá kè becírìbè kóò m̀òu yānté kε bè nàké bè í yóó yie.

17

Yesu nàké ti meciẽmmè ìnkè

(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

¹ Kè Yesu nàké o tancóumbè ke dò: Dèè bo nte kòo nìtìi dòò meyei ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo tóu dòò meyei nde yiè mbo yà.

² Kè bè ò dùú nditáàri dièrì ke dootóo dàméèrì mièke dè ñtõñè ò bo bõmmè besámpròbè biè nkòò mào meyei mmieke.

³ Ndakènè!

Kàa kou cààrè ke banté o cààrìmè a ò cǐǐ.

⁴ Kòo da cààrè kuce mèyiekè diyìè dimáà mièke, ke kòrìni ke da móú meciẽmmè, ñcǐñko we.

Yesu dònneñèmè metákùmè feyòñfè

⁵ Kè Yesu tǎrèè ò mào ke dò: Ti Yiè nha ti yíè metákùmè.

⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di do n tá bá kè dè mmannè feyòñfè di bo na kénáké mutie muu nke dò: Uuté a mè mborè kèdo dàméèrì mièke kè mùu yie ndi yè mmù.

Otǎnti nè o yiè

⁷ Di mièke kòò mào mǎke otǎnti kòò kùúti yoo ò cẽmmù o wũõ ke konní kupaku ò bo ò nàké ke dò: Yàa kari kèdià?

⁸ Ó báá ò nàké ke yí: Bènné kédeè kéceete a yààti kètǎnní ké n duó nkè n di kédeè kàa né na kèdià?

⁹ Ó bo sǎnte otǎnti wenwe ò pǐ mèè kpéi mmutǎmmú ò yè nwèè pǐmmàà? Ǐ!

¹⁰ Di kpere me ndò nkè di pǐ mbè di duó mmùu tǎmmú ke dèè di dò: Ti tú betǎmbè mbe cénke ke pǐ mmutǎmmú ti do dò nképǐ mmù.

Yesu miεkùnnemè yekùò ntepiítè

11 Kè Yesu nkòri Sedisademmu, kéréḗtè Sammarii nè Kadidee de tenkè mànkú,

12 kénatí dihéì marì kè yekùò ntepiítè kéténí kémaa nkécómmú, kǎpǎkè ke dò:

13 Okótì Yesu, ti kuó mmesémmè!

14 Kè Yesu nyè wùó, ké yè nàké ke dò: Kòtenè kébenke dimáà ikuó niùbè.

Kè yè nkérí kémieté.

15 Be miεke kòo màù ya ò miétemè kéwēte képoo nho nacèfǎtè kénwētíní Yesu borè kénsántí Kuyie,

16 ke yàà nínkóo Yesu ìkè, kòò dounnè mutōmmú. Sammarii kó dihéì kou do nwe.

17 Kè Yesu ò beke ke dò: Dimòu di í miéatà? Betabè bewèi né bore?

18 Be kòò màù í wētení, fǎ nhopòò, kè fǎò màà wētenáà?

19 Kédeè kòò nàké ke dò: Íté kékò, a tákùmè da deetému.

Yesu wētínímè kó tináaḡtì

(Wénté Matie 24:23-28, 37-41)

20 Kè Fadisǎbεε beke Yesu ke dò: Kuyie nkpràtiyuu yóó buoté òmmònnì? Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkpràtiyuu í yó nkéríní ke feí kè bè di wùó.

21 Bè í yóó yǐ di bo diε nyoo ciε, Kuyie nkpràtiyuu bomu di cuokè.

22 Ò dèè memme kénáké o tançóumbè ke dò: Yewe kérínímu di yóó wammú yèè miεke di bo yàmè Onitibire bá diyìè dimáà di me mbáà dè ya.

23 Kè bè di náá nke tú: Ò bo diε nyoo ciε. Di báá kè kòte, di bá ndeití de bíékè.

24 Fetaafè ãã míítémè kè dèe wenkoo ku nwetimànkù nè kutèkù Onìtìbire kó diyìè dè yó mmè ndò.

25 Onìtìbire né dò nkéketé kéfěũtému mediè nkè di mmànnì kàbèè ò yete.

26 Dè do dòò mèè botí Nɔwee kó dimànnì, dè yóó me ndòò Onìtìbire bo nwětíní dìì m̀nnì.

27 Benìtìbè do yommu ke yɔ nke puokú, ke yenkú, kè Nɔwee yàa tannè bàtòò, kè fetadiéfèe katení, kè bè kùò bəm̀əu.

28 Dè do dòòmè Dɔti kó dimànnì dè yóó me ndòò. Benìtìbè do yommu ke yɔ, nke do nke fiiti, ke buati, ke maà.

29 Dɔti né yè dìì m̀nnì Sodɔmmu, kè muhãã nnè muhãpòp̀òo kè dèe cúténí keĩnkè, kè bè kùò bəm̀əu.

30 Dè yóó me ndòò Onìtìbire bo nkéríní dìì yiè nè de kpeti.

31 De yiè kè dè ś nwèè bo kudànkù ò báá yí ò bo cúténí kudieku ke túóté o kperɛ. Kè dè ś nwèè bo kupaku ò báá kò ntecf̀ètè.

32 Di báá yè ntìì do t̀̀̀kení Dɔti pokù.

33 Wèè bo ndó kédèeté o f̀̀mmu ò bo mù fétìnne, kè wèè mù fétìnne n kpéí kòo mù deeté.

34 N di náámmu de kó keyènkè benìtìbè bèdébè bo nduó didz̀ù dimáà, kè bèe túóté omáà ke yóu otàù.

35 Benitipòbè bèdébè bo nwē nke naà nkè bèe túóté omáà ke yóu otàù. [

36 Benitidaabè bèdébè bo nwē nke kúúítí kè bèe túóté omáà ke yóu otàù.]

37 Kè Yesu tancòumbèè o beke ke dò: Ti Yiè ndè yóó d̀̀ò ã̀ndè? Kòo bè t̀̀nné ke dò: Decírè duó dè, timancòntì yóó de ntíí.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kòntì báá yárike

¹ Kè Yesu ndó ké bè benke be dòmmè kémbáá nKuyie nsáá kè be kòntì báá yárike, ké bè nàké dináaṅhāntírì ke dò:

² Obeéntì mǎù weè do bo diheì mari, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbòti òmǎù kpèti.

³ Kòo kúpokù mǎù bo de kó diheì kénkòri weè beéntì borè koò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kpantídèntǎù,

⁴ kényetíróo kè dè mboní kòo beéntì dò: Bá n yí me ndémè Kuyie ke í bòti òmǎù kpèti,

⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cǎuté o kpere ke bá nkòriní sáá ke n kóónnè.

⁶ Kè ti Yìè mbéi nke dò: Keèné de kòò beéntì yeiwe yí mù.

⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kòbe bèè kuò nkeyènkè nè kuyienàà? Kù báá ǎte kù bo bè teennèmè.

⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bàmbà. Onìtìbire né bo nwètiní diì mǎnnì dè bo nsó mbenìtìbè kpaá ke dè táá?

Fadisĩè nè odàmpòòcǎutíwè bè báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dináaṅhāntírì terì bèè yèmmè do mbè wenni, ke senku betòbè be kpéi nke dò:

¹⁰ Benìtìbè bèdébè beè do ta Kuyie ncĩètè ke bo bántè Kuyie. Kòò mǎù tu Fadisĩè, kòò tǎù tu odàmpòòcǎutíwè.

¹¹ Kè Fadisĩè ncómmú ke báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sǎntí n yí dǎnnèmè betòbè bèè tú beyóóbè, bèè í dǎori a dómè, bèè dǎuti dǎutinè betòbè, n da sǎntí n yí dǎnnèmè odàmpòòcǎutíwè yie.

12 Nh ɔ̄ boú dinùù kuce mɛdémè ndi seménnì miéke, ke duò n kperɛ demɔu kó meyaatimè tɛpíítè.

13 Kòo dàmpòdcɔutíwè ncómmú mekpɛ́émè ke sīī ke pī nho cīncīnnì ke tú: Kuyie, nha n kuó mmesémmè mí nhonitiyiwe!

14 Kè Yesu dò: N di náámmu de kóo nìti do kũnti kè Kuyie nhò wénkũnnemu, kù me nyí nwénkũnne Fadisī, ke yé wèè bo ndéúkũnko omáà, Kuyie mbo ò kékũnne, kè wèè kékũnne omáà kùu ò déúkũnne.

*Bè do kərinnímè ibí Yesu borè
(Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)*

15 Kè benitibè nkərìnè ibí Yesu borè kòò bo ì kàáké, kòo tancóumbè nyi bètì.

16 Kè Yesu ì yúní ke béi nke dò: Yóunè kè ibí nkərínì m borè bá nyi bètìnè ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ì dònne be kpéi nke.

17 N di náá mmámmuɔ nwe kòo nìti í cɔuté Kuyie nkpààtiyuu debire kɔme o báá dì ta.

*Odapàà ntikpàti yìè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)*

18 Kè Sifube kóò nìtì mɔ̀u beke Yesu ke dò: Okótì sààwè, n dò nkédɔ̀ ba kɛpété mufòmmu mùu bo sáà.

19 Kè Yesu ò beke ke dò: Ba nte kàa n tú osààwè? Òmòu í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà.

20 A yému ikuó ì tu a báá duónè a poku yoo a dɔ̀u í tú wè a báá kuɔ onitì, a báá yúúkú, a báá souté kécaàrè a kou tɔ̀u yètìrì, ndé a cice nè a yɔ̀.

21 Kè weè nìtì ò tɛ́nné ke dò: N dè dɔ̀mmu demɔu nè m bíkémbéntì miéke.

22 Kè Yesu ti kèè kóò nàké ke dò: Dèmarè kpaá ke da dónnìmu, kɔte kɛfíté a mɔ̀ke dè demɔu, kɛpámmú

beċċiribè idíítí, a bo pété keĩnkè kó tikpàtì, kékətení kè n tũnne!

²³ Ò kèè dìì m̀onnì de kó tináaantì kòo yèmmèe caàrè ke yé ò do m̀akemè tikpàtì mediè.

²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè caàrèmè ke d̀ò: Dè yóumu tikpàtì yembè bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu mièke.

²⁵ Dè yóunèmu tikpàtì yiè nhò bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu ke p̄ēēté yòyó bo tamè feyárifè kó mefiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè d̀ò: Kè dè d̀ò mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu bè t̄ēíné ke d̀ò: Dèè yóunè benitibè dè í yóunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii ò nàké ke d̀ò: Nte ti yóumè demou ke da tũnne.

²⁹ Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: N di náa mmómumu nwe, kòò m̀ou yóu o c̄fētè nè o pokù nè o yōfũð kabe nè o yembè nè o bí Kuyie nkpaàtiyuu kpéí

³⁰ ò yóó pétèmu meborime mie mmieke kè dè nsũ, k̄épété mufòmumu mùù bo s̄ãà meborime mèè kpaaní me mièke.

Yesu nàké mè ò yóó kúmè k̄eyánté

(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)

³¹ Kè Yesu yú o tancòumbè tepítè nè bedébè kè bè nàké ke d̀ò: Ti k̄ari Sedisademmu kè Kuyie mp̄ããnaantì náambè do w̄ari tì Onitibire kpéí nkè tìì bo d̀ò.

³² Bè bo ò p̄í nkéduó mbèè í tũ nKuyie, kè bè nhò daú, koò s̄ãá, koò s̀uu tinóntõütì,

³³ kóò puotí yedá, k̄edeè kóò kùə, diyie t̄ããnnì yiè kòo yánté.

³⁴ O tancòumbè me nyí mbanté ò bè náà ntì kè tì mbè s̀ù, bè í mbanté ò tú mù.

*Yesu wéimmè kuyũ̀nkù makù Sedikoo
(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)*

³⁵ Yesu tòónnè dìi m̀nni Sedikoo kè kuyũ̀nkù makù kàri kuce nùu ke móú,

³⁶ kékeè ditĩnni p̃nkémè kébeke mùu d̀̀ri.

³⁷ Kè bè d̀ Yesu Nansareti kou weè p̃nké.

³⁸ Kè kùu p̃̀kè ke d̀: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpànnè ke tú kùu c̃̀kè, kè kù né d̃ke p̃̀kè ke d̀: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmó kéduó nkè bèe kù yúní, kòo kù beke ke d̀:

⁴¹ A d́ n da d̀ ba? Kè kù d̀: Okóti, n d́ kéwéntému.

⁴² Kè Yesu kù náké ke d̀: Wénté, a tákùmè da deatému.

⁴³ Kè kù p̃̀nke wénté kètũnne Yesu kénsánti Kuyie, kè ditĩnni ò yà kénsánti Kuyie.

19

Sasee kó muceetimù kó tináànti

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémp̃nké.

² Kè bedàmp̃òc̃utibè kóo kóti m̀u dè bo, kòo yètiri tu Sasee, kòo m̀ke o k̃ere mediè.

³ Kòo nd́ k̃yà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè ditĩnni, ke yé ò tumè onitikṹp̃we.

⁴ Kòo coké k̃niitè, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mp̃nké kòo ò yà.

⁵ Kè Yesu tuokoo deborè k̃bútè ke d̀: Sasee cúténí mecãã! N d̀ nkébaté a c̃̀tè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecãã nkóo c̃uténè diwèi.

7 Kè benìtìbèe dè yà kénnaá nke tú: Ò kòte ke bàtè onitiyeiwe cīètè.

8 Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyìkè koò nàá nke tú: N Yiè m bo duó n kpàtì kó dikéè beçrìbè. Kè n do souté òmòu ke di o kperè, m bo dè nhò yietí kénós nkuce mènàà.

9 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kuyie ndeetému te ncīètè kòbe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaàbire.

10 Onìtìbire kàtení ke wanti bèè feti bèmbè ke bo bè deeté.

*Betōmbè bè do totí bè idíítí be kó tináàntì
(Wénté Matie 25:14-30)*

11 Kè Yesu tónnè Sedisademmu kè benìtìbè yèmmè ndò Kuyie kpààtiyuu auté ke bo tuàkení, kòo bè nàké dináànhāntírì mari ke dò:

12 Tekpààtìbite matè teè do iti kénkòri dihei dètírì, kè bè bo ò pī ntikpàtì kòo wētení.

13 Ò iti dii mōnni kényú o tōmbè ké bè duó mbá wè idíítí mediè nke dò: Mpeinkonè i kè nní nwētíní.

14 O eì kòbe me nyí nhò dó, kòo íté kédeè kè bèe tōnko benìtìbè kè bèe nàké de kó dihei kóo kpààtì ke dò: Ti í dó onìti yie nni ntú ti kóo kpààtì.

15 Kè bèe ò pī ntikpàtì kòo konní kényú betōmbè ò sòò duó mbè idíítí ke bo yà bè ì pei mmèè botí.

16 Kòo ketiwèe kàtení ke dò: Okótì, nte a sòò n duó nyì díítí, né nte m pei nyì kuce tepíítè.

17 Kòo kpààtì ò nàké ke dò: N da pénsìrì a tú otōntì sàawè nwe, wèè pī ndesám̀pòrè kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehèkè tepíítè kàa nyè baké.

18 Kòo dérii kàtení ke dò: Okótì, ònte a sòò n duó nyì díítí, né nte m pei nyì kuce mènùmmù.

19 Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Baaté yehékè yènùmmù.

20 Kòo tòu kàtení ke dò: Okótì nte a díítí, n yì p̄õũmmú kesòñne.

21 Kufõwaá nkuù sòò m p̄ĩ ke ȳé a túmè onitiy-onkuwe, ke tóú a í dajú ndè, ke k̄õũ a í buotí dè.

22 Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Otõntì yeiwe n yóó da bekenè a b̄éi ntì ñnkè nke, a do ȳé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóú n yí dajú ndè, ke k̄õũ n yí buotí dè.

23 A tũ nné na ndajú n díítí tedítíç̄ièè mièke kè n na nwẽtiní ke s̄s̄ nyì peité kè n túóté, k̄étúóténè ìì peité.

24 Kè Yesu deè k̄énáké bèè dè bo ke dò: Fietenè idiítí n sòò ò duó nyì k̄éduó nwèè kpeyi peité kuce tepíítè.

25 Kè bèè ò t̄éñné ke dò: Okótì, ò die nke m̄àkemu idiítí kuce tepíítè.

26 Kòo kpààtìi bè nàké ke dò: N di náámmu wèè m̄àke bè yóó we nyíé, kè wèè kpa bèè fietè desámpórè ò m̄àke dè.

27 Kè n kpantídèntòbè bèè do í dó n di tikpàti p̄ĩmmúní be, k̄é bè kuò die n yìkè.

Yesu k̄òrimè Sedisad̄emmu

(W̄enté Matie 21:1-11 nè Mariki 11:1-11 Isää 12:12-19)

28 Yesu nàké m̄em̄me k̄édeè, k̄ékété, kè diññi nhò tũ nkòò k̄òri Sedisad̄emmu.

29 Ò tóónnè diì m̄ònni Betifasee nè Betannii Odifè t̄ari také, k̄étõ nho tancóumbè bèdébè ke dò:

30 Kàtenè dihei, diì me mbo ti ìkè, di bo yà disãmmarimbii, òmòu mu nyí dèke di, kè di piítí, kè di di p̄itè k̄ékàtenèní.

31 Kòo mǎ̀u di beke ke yĩ: Dè dòmme kè di di pítírí? Di ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dọ́.

32 Kè bèè kòte kénsó ndè mènke do nhò do bè nàké ke yěmmè.

33 Kè bè ndi pítírí, kè di yembèè bè beke ke dò: Dè dòmme kè di pítírí disāmmarímbii?

34 Kè bèè bè tḗnné ke dò: Ti Yiè nweè di dọ́.

35 Kè bèè di kòtenèní Yesu borè kédátínné be yààti di ñnkè kòo deke.

36 Kè bè nnenkù be yààti kuce ñnkè kòò kèrì.

37 Bè tǎ́nnè dìi mǎ̀nni Sedisademma kèncuti Odifiè tǎ̀rì, kè diwèi pĩ nho tancóumbè kó ditĩnni dimǎ̀u kè bè ndiè nke pĩèkù ke sǎntí Kuyie mbè yà tì dieti kpéi nke tú:

38 Ti da sǎntí, mesàà ní mbonè f́s nwèè kéríní nè ti Yiè nkó diyètìrì, kunaatí mbo keñnkè, kè Kuyie nyètìrì ndeu nè keñnkè miékoo.

39 Kè Fadisĩèbe mabè bo ditĩnni mièke ke náké Yesu ke dò: Okóti duó nkàa tancóumbèè cǐéké.

40 Kè Yesu bè tḗnné ke dò: N di náámmu kè bè cǐéké yetá̀rè bo pĩèké ké n sǎnte.

Yesu kuómme Sedisademma èi kpéi

41 Ò tǎ́nnè dìi mǎ̀nni Sedisademma èi ké di yà kékuó nke dò:

42 Sedisademma kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùu naatí, a me nyí banté, dè kpaá ke da sǎrinèmu yíe.

43 De kó yewe kpaanímu kàa dootitǎ̀bè bo da cǎtinne ke da pénné kudookòti ke da éú̀té tipĩti timǎ̀u,

44 κέρωντε α ει βά βε βάα sú nditári mari kè di nnónke diteri ìnkè, kékuo a nìtìbè βεμου, κε γέ α í bantémè Kuyie nkòtení dìi mònnì κε bo da δεετέ.

Yesu bètimè βεpotambè Kuyie ncĩètè
(Wénté Matie 21:12-17 nè Mariki 11:15-19 nè Isãã 2:13-22)

45 Kè Yesu ta Kuyie ncĩètè kémbeti βεpotambè,

46 κε βε νάα nke tú: Tì wārimu κε tú: Bè bo nyu n cĩètè κε tú mubáammu kpete. Kè dínidi né tè dòò βeyóóbè kó disòri.

47 Kè Yesu mbe tiè nyewe γεμου Kuyie ncĩètè miεke, kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wããbè nè Sifube kó bekótíbè kè βε nwanti κε bo ò kùo.

48 Bè με nyí nyà βε bo γĩmè κε γέ βενìtìbè βεμου do kémmúmè ò tié nnè βε yèmmè μεμου.

20

Bè do bekemè Yesu o wērímu bonní dè
(Wénté Matie 21:23-27 nè Mariki 11:27-33)

1 Kè Yesu nítiè mbenìtìbè Kuyie ncĩètè miεke κε βε νάα nTináaṅsààtì, kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wããbè nè Sifube kó bekótíbè, kè βεε kòtení diyìè mari,

2 kóò beke κε dò: Nè òmmu wērímu mmu a dōorimè die? We nduó nkàa dè dòòri?

3 Kè Yesu βε tēñné κε dò: M múnke yóo di beke tìmatì nti.

4 We ndo tōnní Isãã kòo nhãã bàtém̀m̀ù? Kuyie naa, kè βενìtìbè?

5 Kè βε nnáa mβemáà κε tú: Kè ti yĩ: Kuyie nkuù ò tōnní ò bo yĩ: Ba nkpeí né te kè ti í ò tá.

6 Kè ti me nyĩ: Benitibè beè ò tōnní. Bè bo ti búótí yetárè kékuo, ke yé benitibè bemou yémè Isāā tùmè Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

7 Kè beè ò tēñné ke dò: Ti í yé wèè ò tōnní.

8 Kè Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nè mùù wērímú mmu n dè dòòrinè mè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nè Mariki 12:1-12)

9 Kè Yesu yíé bè ké náké dináānhāntírì marì ke dò: Onitì mōù wèè do fiíkú detie, mbè dòòrinè dèè kó yebe menàà, mbè tùmè diféè, kébanne betōmbè, kékote kupòòkù kémōnte.

10 Yetebe bi diì mōnnì, kòo tō nho tōnnì beè bàà kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàà kupaku kè beè puotí otōntì kòò bèti o nou sitetìrì.

11 Kòo yíé kètō nhotōntì tōù, kè beè ò puotí kòò sāmú, kòò bèti o nou sitetìrì.

12 Kòo yíé kètōnko otāānwè kè beè ò puotí kékoute koute kòò bèti.

13 Kè kupaku yiè ndò: N né bo yīme? Ke yóu ke dò, m bo tō m bire mómmōnde kè dè yèmmè bè bo dè depe.

14 Bèè bàà kupaku bè yaní diì mōnnì o bire ke né náké bemáà ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùñè ké kù tieke,

15 kòò pī nkéyennè kupaku mánku kékuo. Kè Yesu dò: Kupaku yiè mbo bè dòò ba de mōnnì?

16 Ò bo kōtení kékuo de kó benitibè kéānné betōbè o paku.

Bè kèè diì mōnnì de kó tināāntì ke dò: Kuyie mbáá dè tōní!

17 Kè Yesu bè wènté kébéi nke dò: Kè tii né wàri ke tú:

Bèè maà bè dootóo dii tári,

dii naá ndipũũ kó ditári,

tì benkú ba?

18 Wèè bo do de kó ditári ñnkè ò bo kéété kéété, kè di do wèè ñnkè dii ò nànte nante.

Ti bo duómme Sesaa o kperε kéduó nKuyie nku kperε

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

19 Kè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wããbè nwanti ke bo pĩ nYesu ke né yote ditinnì. Bè do bantému ke dò nYesu ánté bembe de kó dinááñhántári.

20 Kè bèè tãáté benitibè kè bè ndò mbè tu benitisàábè ke bo díi nYesu, káyà bè bo ò pĩnnè o náañti miεε kéduó kùmàndáà.

21 Kè bèè ò beke ke dò: Okóti ti yému ke dò nha tú wèè náá ntimómmoni ke tiè nweti weti, ke í yĩèkù òmòù bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tũ ntimómmoni.

22 Dè wenni ke dò ntí nyieti dàmpòò okpàati diεwè wèè bo Odommàà, kè ti bá nyieti?

23 Kè Yesu banté bè dómè kòò dii nke dò: Benkenè fedífè fèmáà kè n yà. Kè bèè ò duó nkòo bè beke ke dò:

24 We nte diyuu dii nnè diyètìrì dii ndèè wàri fe ñnkè? Kè bèè ò tènné ke dò: Sesaa, okpàatidiεwè wèè bo Odommu.

25 Kè Yesu bè nàké ke dò: Duónnè tũnké Sesaa o kperε, kéduó nKuyie nku kperε.

26 Kè dèè bè di bè í nyà bè bo ò pĩnnè tì benitibè ìkè, káyóu ke dò yúóó.

*Dipopuò í bo kěĩnkè**(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)*

27 Kè Sadusĩèbe bèè í yie mmukúkáyántímù bomè, kè bèe kàtení Yesu borè kòò beke ke dò:

28 Okóti, M̄oyiisi kó ikuó tú kòo nìtì ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò tùóté kòo peité ibí kè ìi sòoté wèè ku o cĩètè.

29 Kè diyōfũḏ marì kabe né mbo bèyiekè, kòo ketiwèe puoke kékú bá debire í bo.

30 Kòo nantèe túóté de kóo kúpokù ke múnkee kú, bá debire í bo.

31 Kè bè mme nh̄o ke yàa tuakenè oyiénwè bá debire í bo.

32 De kó difōnkúò kè de kóo nitipòkùu kú.

33 Mukúkáyántímù yìe be we nyóó nte de kóo nitipòkù, bem̄ou bè me nhò puokemèmu.

34 Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di mmànnì kó benitibè puokúmu ke yenkú,

35 bèè bo mmànnè kéta meborime mēè kraanì, bèè yóó yánté kéta meborime pammè mieke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú.

36 Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndonnè Kuyie ntārè nyè, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yànté.

37 Kè tìi tu mukúkáyántímù kpeti. M̄oyiisi do béim̄mu ò yà diì m̄annì difāpèù kè di còú nkòo yú Kuyie nke dò: Kuyie, Abarahamu nè Isaki nè Sakabu bè tū nkù.

38 Kuyie nyí tú becírìbè kòku ke yé kunku borè bè í kúmè.

39 Kè ikuó wāābè mabèe béi nke dò: Okóti a nàké kè dè wenni.

40 Bè ténke í ndàátí kòò beke tìmatì.

*Yesu Odεεtíwè nè dafiti**(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)*

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Benitibè bo yĩme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire?

⁴² Dafiti mómmu do béimmu Yesãã mpátiri miεke ke dò: N Yiè nKuyie nnákému n Yiè nke yĩ: Ñkari m bakù yóú.

⁴³ Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti.

⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yĩme kéwēte kéntú o yaàbire?

*Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuó wãábè kpéi**(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)*

⁴⁵ Kè benitibè bemou nkémmú Yesu náaǎti, kòo náké o tancòumbè ke dò:

⁴⁶ Daatenè ikuó wãábè kpéi bèè ò ndó kénhã yeyaàbòrè dieyè ke centi kè benitibè bo mbè dáu nke bè sǎnti yaàrè miεke, ke ò ndó yekàrè deyìkè kpeye titíintouti miεke nè yekàrè kètiyè yebaa mmiεke.

⁴⁷ Ke fekù bekúpobè kpepe, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mǎnte, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yóu mediè.

21*Okúpocĩri kó dipānni**(Wénté Mariki 12:41-44)*

¹ Kè Yesu mbo Kuyie ncĩètè miεke, kéwénté kényà tikpàti yembè pãammè Kuyie nyidítí ke ãã ndibuu miεke,

² kényà okúpocĩri mǎu pāmè medítíbi mèdémè mèè í tùòke dèmarè.

3 Kè Yesu béi nke dò: N di náá mmómumu nwe okúpocírì yie nweè ànné kè dè pèèté betòbè bemou.

4 Ke yé betòbè ààmè ke suómmu mediè, wenwe nè o cfi mieke kòò ànné ò do mọke i ke bo dinè.

*Yesu nàkémè Kuyie ncíètè kó muròmmù kpéi
(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)*

5 Kè Yesu tancóumbè mabè nnáá Kuyie ncíètè maá mènè botí nè yetárè wenniye nè bè pámmú tì sàti te kpéi.

6 Kè Yesu be nàké ke dò: De kó yewe kraanímu, kè di mè nwùò ndè, ditári mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè de mọu dè bo duó.

*Yesu nàkémè o wétimù kpéi
(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)*

7 Kè bèe beke Yesu ke dò: Okóti dè yóó tuòkení òmmònni? Ti yóó yà ba kébanté ke dò ndè autení?

8 Kè Yesu bè téné ke dò: Nyénè kòò mọu báá di souté ke yé benitibè péu karinimè ke yóó nsou nke tú bè tu Kirisi, dè tuòkenímu ke deè, di báá bè túnne.

9 Kè di kèè diì mònni kè bè náá mmudoò kpéi nnè tikpàti kó mufèè, kufòwaá mbáá di pí, deè dò nkéketé kétuòkení, dè né mu nyí yó ntú kumànkú.

10 Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù, kè di ñkpaàtiyuu íté kénkpannè diteri.

11 Kè ketenkè nsanti mediè nkè mumómmú yeimuu tanní tipítì timou nè yekòbè kè demarè yeire ndaari kéñkè nè yebenkùye cànyè.

12 Bè yóó keté ke di pímmúmu, ke di fèũ, nke di katenè titíintouti, ke di kpetínné, ke di duó mbekpaàtibè nè kumàndáàbè di tú mènè kpéi n kabe.

13 Nè mèè mieke nke di yóó namè ké bè nàké n kpéi.

14 Nyénè ke ní báá niité kénwaà ndi bii yóó náké tì káyè.

15 Ke yé mîi yóó di duómme tináànti nè meciì, bá di kprantídèntòu màù báá na ké di baàní, yoo wèè tì yetè.

16 Di yembè nè diyǒfǒ kǒbe nè di cǐpɛɛtitǒbè nè di népobè bè bo di fíítí kékuǒ besũkùbè.

17 Benitibè bemou bo ndi ní ndi tú mèè kprí n kǒbe.

18 Di yǒ kó kuyùrikù kùmáà me mbáá feti.

19 Ntǐnè, menme di bo namè kédɛɛtè di fòmму.

Sedisadɛmmu kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

20 Kè di yà dìi mǎnni kè behǎǎpòmbè cǐtè Sedisadɛmmu, di banté ke dò nho pǎntimù muù duunní.

21 Kè dè sǒ mbèè bo Sudee bèè coké kédɛɛɛ yetǎrè, kè bèè bo Sedisadɛmmu miɛɛ bèè yè, kè bèè bo depaa mbè báá konní diheì.

22 Kuyie nkó tiyǐiti kó yewe nye, kè dè bo dàò tì wǎri ke yǐmmè.

23 Dè bo nyòunè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè tǒ ibí, ke yé meyeñcaàrimè diemè yóó mbomè de kó diheì miɛɛ kè Kuyie mmiɛɛ ncóú nde kó kubotí.

24 Bè bo kuǒ bèmabè nè disiè, kǐpǐmmú betǒbè kè bèè náà nyibotí imǎu kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèè pǎnte Sedisadɛmmu kédéíté, kè dè mme ndò nke kémúnè de kó mefiè mbo deèmè.

Mɛdǎ̀rìmè mèè yóó dàò kè Yesu né wǐtɛnì

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

25 De m̀ǹǹǹ d̀m̀ar̀è c̀anǹè bo nd̀ar̀i, diyìè nè ot̀ank̀ù nè siẁãã de ìnk̀è, dà m̀èr̀i k̀ó kunampoo nè o k̀ó kutoweku bo nte k̀è yebotè yem̀au yemm̀èe caàr̀è.

26 Kuf̀sẁaá ndièk̀ù bo p̀í m̀beǹit̀ib̀è nè d̀èè d̀òr̀i de kp̀éí, nke ỳé siẁãã dièsì ỳóó s̀ant̀èm̀è.

27 De m̀ǹǹǹ k̀è b̀èe ỳà Oǹit̀ib̀ir̀e, k̀è d̀è cutiní yewetè mièke nè muẁer̀ím̀ú diem̀ù nè tikpetì.

28 K̀è de k̀ó m̀ed̀òr̀im̀è keté d̀ì m̀ǹǹǹ di t̀énke bá ns̀í, cá t̀inne di yemm̀è ke ỳé Kuyie nyóó di deetém̀è b̀amb̀à.

*D̀èè b̀enk̀ú ke d̀ò nYesu ẁetim̀ù t̀ònní
(Ẁénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)*

29 K̀è Yesu b̀è ǹak̀é ke d̀ò: Ẁénténè fikìè k̀ó detie nnè detie nterè de k̀ó m̀edonnim̀è.

30 K̀è d̀è bité d̀ì m̀ǹǹǹ di òò bantému ke d̀ò ndiyòò t̀ònní.

31 M̀èè botí nku k̀è di ỳà d̀ì m̀ǹǹǹ dende k̀ó dimàà di banté ke d̀ò nKuyie nkpr̀àt̀iyuu t̀ònní.

32 N di náá mm̀ómmù nwe b̀eǹit̀ib̀è b̀èè f̀òù di mm̀ònǹi b̀è í ỳóó k̀ú b̀em̀au, k̀è d̀è mu nyí tuàkení.

33 K̀è ìnk̀è nè ketenkè d̀è bo p̀èèté, n náàntì m̀e mbáá p̀èèté bitì.

Ti bo nẁúómm̀è ke báá nKuyie

34 Ǹdakenè k̀è de k̀ó diyìè bá nyóó tuàkení ke s̀ò ndi bo yebaa mmièke ke ỳà ke muó, nkè kutenk̀ù kuu nkó iyentotí di na, k̀è d̀ì di déété,

35 ticùòtì òò p̀í mm̀èè botí sinò de k̀ó diyìè ỳóó m̀e ndéété kutenk̀ù kum̀au k̀òbe.

36 Nẁúónǹè ke báá nKuyie ns̀ãã k̀émm̀òke muẁer̀ím̀ú k̀éna k̀éyenténè d̀èè k̀ó dimàà ỳóó tuàkení, k̀éna k̀écómm̀ú Oǹit̀ib̀ir̀e ìk̀è.

37 Kè Yesu ní ntũũ nkε tiε mbenìtìbè Kuyie ncfètè miεke ke yàa kote kényiε Odifìε tãrì ìnkε.

38 Kè benìtìbè ní pike cutε Kuyie ncfètè, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do dómè kéfíté Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isãã 11:45-53)

1 Kè dè nkpaá yewe sám̀pó kè p̀éèbè bèè í k̀oorenè mutie mùù muuti kó dibanni bè tú dì diyentébannii tuòkení,

2 kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wããbè nwanti bè bo yĩmè ké kuó Yesu, ke né ndé benìtìbè.

3 De m̀onni kè dibòò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíitè nè bèdébè kóò m̀ou.

4 Kòo kote kényà ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wããbè ké bè nàké ò yóó yĩmè, kè bèε pĩ nYesu.

5 Kè dèε bè narike kè bè d̀ò bè bo ò duó nyidítí.

6 De m̀onni kè Sudaasi ñwanti ò bo yĩmè kè bèε pĩ nYesu bá ditĩnni bá nyé.

Yesu do yèmmè bèε bénné diyentébanni kó mudii

(Wénté Matie 26:17-25 nè Mariki 14:12-21 nè Isãã 13:21-30)

7 P̀éèbè bèè í k̀oorenè mutie mùù muuti kó dibannii, bè òó fié dìi yìε ipe diyentébanni kpéi nkè dìi tuòkení.

8 Kè Yesu t̃ m̀Pieri nè Isãã ké bè nàké ke d̀ò: Kòtenè kébénné diyentébanni kó mudii kè tí dì.

9 Kè bèε ò beke ke d̀ò: A d̀ó tí mù bènné de?

10 Kòo bè t̃nné ke d̀ò: Kòtenè dihei, di bo conè onitid̀ò m̀ou kòo t̀ò didúù nè meniε, nkè dí ò tũnne.

11 Kòò ta dè dí náké de kó təcīètè yìè nke dò: Okòtì tu yé ò yóó di kùù dieku mièke diyentébanni kó mudii nè o tancóumbè?

12 Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù ìnkè kè kù tũntè páíí, deñde di yóó bénnémè diyentébanni kó mudii.

13 Kè bèè kòte kénsó ndè dò nhò do bè nàkémè, kè bèè bénnè diyentébanni kó mudii.

Mudii sààmù kó ikuú

(Wénté Matie 26:26-30 nè Mariki 14:22-26 nè 1 Kòdènti 11:23-25)

14 Dè tũòke dìi mònñi Yesu nè o tǒrè kè bè nkari ke yo.

15 Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: N dó nè n yèmmè memou ndi, mí nnè díndi tí wènné kèdi diyentébanni dii nkó mudii, kè n né na kéfěũté.

16 N di náá mmómmuò nwe n ténke í yóó mù di kè diyentébanni kó mebenkùmè í dòò kè Kuyie nkàñne ku kpààtìyuu.

17 Ò yí memme kétúóté febòòfè késànte Kuyie nké bè duó ke dò: Ntonè káyà dimou.

18 N di náámmu n ténke í yóó yà fínyĩ be kó menà, kè Kuyie nyàa kannenè ku kpààtìyuu.

19 De kó difǎnkúò ke túóté pěè, késànte Kuyie, kóo wérí ké bè duó nke dò: Die ndèè benkú m pāmè n kòntì di kpéí, ñdǎarinè de, ke denniní n kpéí.

20 Kè bèè di kédeè kòò túóté febòòfè ké bè duó nke dò: Fe mbòòfè feè benkú n yĩ mmèè yó ntemè kè metaummè pàmmèè dǎò.

21 Wèè yó n fíté ò me nkàkému die nti yo ndè.

22 Onitìbire yóó kúmu kéndònnè tì wàrimè de kpéí, wèè me mbo dè fité ò bo yà.

23 Kè bè mbékú betòbè ke tú, ti miεke we mbo dǎò me kó kubotí?

Kuyie nkpatì cáánnèmu kutenkù kpεti

24 Kè Yesu tancòumbè ñnei ke bo ya wèè yó mbè baké.

25 Kè Yesu bè nàké ke dò: Yεbotè kó bekpàtìbè beè yè fěũnko, bèè baké yεbotè beè duò nkè bè bè yu ke tú mesàà ndòòribè.

26 Di kpeεe í dò nké mme ndò, wèè kòtí wè ndò di kóo sámǒù, wèè baké kòò ndò ndi kóo tǎnti.

27 Wèè kàri ke yo nnè wèè ò duò mmudiì, be we ndeunè otǎù? Wèè kàri ke yo nweè í deua? M bo di cuokè ke dò nwèè duò nwènwe mudii.

28 Di tú bèè wéèrì bèmbε ke m bonè n fěũtímè memǎu miεke.

29 N cice n duómumu dikpàtìyuu kè m bo na ké di ndi duó.

30 Di yó nyommu ke yò, n kpàtìyuu miεke kékari yεkpàtìkàrè, kèbekénè Isidayεεribε kó iwuo tεpítè nè ìdèlì.

Yesu nàkémè Pieri ò yóò ò nènnimè

(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Isǎa 13:36-38)

31 Kè Yesu náké Simǎo ke dò: Simǎo, Simǎo, dibǎò yǎũtému dinùù ke bo da meèrè bè ã meèrèmè medibii nké mè bàte nè tifènti.

32 Kè m bántè Kuyie nha kpéí nkè dè bo yie nkàa tǎkùmè báá bonke. Kàa wéte ke fíúkú dìlì mǎnni a kpénkunnε a kòbe.

33 Kè Simǎo ò nàké ke dò: N Yiè, kè bè bo ti wènné kékpetínné n yiemmu, kè dè me ntú mukũũ nni mmu tí kú.

34 Kè Yesu ò tèǹné ke dò: Pìeri n da náámmu tɛkote bo nyóó kuó nkàa nènnumu kuce mètǎǎti ke tú a í n yé.

Yesu náámmè o tancòumbè ke tú bèe báátí

35 Kè Yesu bè beke ke dò: N di tō ndii yiè bá di í ntò idíítí, di í ntò yeyòrè di í ntò tineùtì, kè dèmarè di dóntáà? Kè bè dò: Áà, dèmarè í ti dònté.

36 Kòo bè nàké ke dò: Di mmònnì náke kè wèè mǎke idíítí we nyi tò, kè wèè mǎke diyòrì kòo ndi tò, kè wèè í mǎke disìè wèè fítè o yaàbòrì kédonté disìè.

37 N di náámmu tì wàri n kpéí ntì dò nkédòòmu. Tì tu: Bè ò wènnénè benitiyèibe, tì me nhauté ke bo dòòmu.

38 Kè bèe ò tèǹné ke dò: Ti Yiè nte yese yèdèè, kòo bè tèǹné ke dò yè sànnèmu.

*Yesu báámmè Kuyie nkòo bietimèe naá mmeyĩĩ
(Wénté Matie 26:36-46 nè Mariki 14:32-42)*

39 Kè Yesu íté ke tó ndeètì Odífiè tǎrì, kòo tancòumbè nhò tũ.

40 Kòo tuoke ké bè nàké ke dò: Mbáánnè Kuyie nkè mesòummè báá di na.

41 Kékenté kè dè mmannè a bo dootémè ditári, kòo nínkóo kémbáá nKuyie nke tú:

42 N cice kàa dó a n détinne febòòfè fiè, dè bá ntú mĩ kó medókùmmèe dàò a kōme mee dàò. [

43 De mōnnì kè Kuyie ntōnnì marìi cúténí keĩnkè kóò kpénkùnnè.

44 Kè Yesu yèmmè caàrè mediè nkòo mbáá nKuyie nè o wèrímú mumòu, kòo bietimèe naá mmeyĩĩ kéndóú ketenkè.]

45 Ò bántè dìi m̀̀ǹǹi Kuyie nkédeè kéwēténí o tancòumbè borè, ke nsó mbe yèmmè cààrè, kè bè yè nke duó.

46 Kòo bè beke ke d̀̀: Di yè nke duómaà? Íténè kémbáá nKuyie nkè mesoummè báá di na.

Bè dómè kẹ́pí nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Isāā 18:3-11)

47 Yesu kpaá ke me nnáá nkè ditĩnni marii tuakeni kè Sudaasi, Yesu tancòumbè tepítè nè bèdébè kóò m̀̀u, dì ni, ke tóónnì Yesu borè ke bo ò ɔrí.

48 Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Sudaasi, a bo ɔrímu Onitibire ké dè fitáà?

49 Bèè neinè Yesu kè bèè yà dèè yóó d̀̀ kóò beke ke d̀̀: Tí Yìè, tí kpànnè ti seà?

50 Kè be kóò m̀̀u kpatè disie kéhei nkédate ikuó niùti diewè kóo t̀̀nti toò youri.

51 Kè Yesu d̀̀: Yóunè memme. Kékááké de kóò niti toò, ké di miékunne,

52 kédeè kénáké ikuó niùbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè be kó bekótibè nè behèikènkótibè bèè kàtení ke bo ò pĩ nke d̀̀: Di kàtenèní yese nye nè ipààti ke d̀̀ n tú onitikò̀̀t̀̀àà?

53 Nh ɔ̃ ndi bonèmu yewe yemou Kuyie ncíètè miéke bá di í m pĩ. Di kó dim̀̀ǹǹi dìi t̀̀̀̀ke díndi nè dibìnni kóò kpàati.

Pieri nènnimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 nè Mariki 14:53-54, 66-72 nè Isāā 18:12-18, 25-27)

54 Kè bèè pĩ nYesu kékàtenè ikuó niùti diewè cíètè, kè Pieri ntũ nke díetirì.

55 Kè ś mbè t̀̀̀̀ti muháá nke iiri kudànkù cuokè, kè Pierii karoo be borè.

56 Kòò nitipotōntì mǎ̀u ò yà, kòò kàri muhǎ́á ntaké, kòò mme nhò wùó nkébéi nke dǎ̀: We nnìtì do neínèmu Yesu.

57 Kè Pierii nenni ke dǎ̀: Onitipòkù, n yí ò yé.

58 Kè dèe yíe sám̀pó kòò tǎ̀u mǎ̀u ò yà, kébéi nke dǎ̀: A tú be kòò mǎ̀u nwe, kè Pierii ò tǎ̀nné ke dǎ̀: N yí ò wǎ́nnè.

59 Kè dèe yíe kémǎ̀ntoo sám̀pó tewebiètè mèmǎ́à tǎ̀mè kòò tǎ̀u mǎ̀u béi nke dǎ̀: Mómumu nhonìtì yie ndo ò neínèmu, ò tú Kadidee kou nwe.

60 Kè Pierii ò tǎ̀nné ke dǎ̀: N yí yé a dǎ́ ké n náké tì. Ò kpaá ke me nnáá nkè tekotee kuó.

61 Kè ti Yiè nwǎ́ǎ́te kǎ̀wénté Pieri, kòò dentení ò do ò náké tì ke dǎ̀: Tekote bo nyóó kuó nkàa nenni kuce mǎ̀tǎ́ǎ́ti ke tú a í n yé.

62 Kè Pierii yè kénkuò tinǎ̀nnièti.

Bè do daúmè Yesu kòò puoti

(Wénté Matie 26:67-68 nè Mariki 14:65)

63 Bèè bàa Yesu kè bè nhò daú kòò puoti,

64 ke níí kǎ́á nho ùkè kuyààkù ké nhò bèkù ke tú: Náké wèè da poté.

65 Kòò sǎ́á nyesǎ́ámbè teyè péu.

Bè bekénènè Yesu kubeéndieku kudieku

66 Kè dèe wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuó nùbè kó bekótíbè nè ikuó wǎ́ǎ́bè, kè bèe tíí nkékotenè Yesu kubeéndieku dieku,

67 kòò beke ke dǎ̀: Kè fǎ́ò tú Kirisi a ti náké, kòò bè tǎ̀nné ke dǎ̀: Bá kè n di náké di í yóó yie.

68 Kè m me ndi beke tìmatì di í yó n tǎ̀nné.

69 Onìtibire bo kari yíe Kuyie mmuwǎ́rímú mumǎ̀u yiè mbakù youú.

⁷⁰ Βεμου κὲ βὲ δὸ: A tũ ntú Kuyie mBire ndaà?
Kòò δὸ: Di ti mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè βὲ δὸ: Ti né ténκε βαα ònti ti kèèmu ti
móm̄m̄m̄be ò βéi nti nè o nuù.

23

Bè kàtennèmè Yesu Pidati borè
(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè
Isã 18:28-38)

¹ Kè bèè íté βεμου κέκατενè Yesu Pidati borè,

² κέ nhò wátirì κε tú ò sukii βενìtìbè mβε κέ
βὲ bo yete okpààti, κε βὲ nàá nκε tú βὲ bá nyietì
dàmpòò okpààti diewè Sesaa, κε yu omàá κε tú
Kirisì okpààti.

³ Kè Pidatii ò beκε κε δὸ: Fṣṣ tu Sifube kòò
kpààtàà? Kòò ténné κε δὸ: A ti mbéi.

⁴ Kè Pidatii náké dif̄nnì nè ikuó niùbè kó bekótìbè
κε δὸ: N yí yà onitì yie nkó meyi.

⁵ Kè βὲ nyetíróo κε tú: Ò sukii βενìtìbè mβε κέ βὲ
bo yete okpààti. Ò dè keté Kadidee nwe κε ta Sudee
omou κε tũκεnèní diε.

Pidati duóm̄m̄ Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè diì m̀nnì Kadidee kó diyètìrì kέbeκε
κε δὸ: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè diì m̀nnì Yesu túmè Kadidee kou kòò
duánko Edoti, κε s̄ nhEdoti bo Sedisadεmmu de kó
yewe.

⁸ Kè Edotii yà Yesu κέ dèe ò narike mediè nκε yé ò
do yomè o k̄me, kéndó wèe d̄òò tidiεti k̄o yà.

⁹ Kòò bíéké Yesu tináàntì péu ò me nyí nhò ténné
t̄imatì.

¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wã̀bè
ncóm̄m̄ú κε wátirì Yesu mediè.

11 Edɔti nè o kó behããpòmbè kè bè nhò daú, koò sãã, kóò dàtínné diyaàbòrì sààrì, kέwετε kóò duónko Pidati.

12 Dε kó diyìè Edɔti nè Pidati kè bèε narikε ke do sī.

*Bè fīmmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapããtí
(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isãã
18:39-19:16)*

13 Kè Pidatii tí nyikuó nìùbè kó bekótíbè nè diheì kó bekótíbè, ké bè nàké ke dò:

14 Di kòtenní onìti yie m borè ke tú ò sukii benìtibè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò biéké di ìikè m me nyí yà ò càke mù.

15 Edɔti me mmúnke í yà o yei mmamè ke wéte ke wè nni nduánní, ò tū nyí dòò meyei mmamè mèè bo nte kè ti ò kùɔ.

16 M bo duó nkè bèε ò puotí kè nh ò fī.

[
17 Bá dìi yentébanii Pidati do ò ndò nké bè fī nkukpetínkù kùmáà ndi.]

18 Kè bèε pīéké beməu ke dò: Kuɔ onìti yie nké fī Barabaasi.

19 (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpànnii ànné kè Barabaasi kuɔ onìti kè bè nhò kpetí.)

20 Kè Pidati ndó kέfī nYesu, ke yíé kέbéinnè ditīnni.

21 Kè ditīnni dàke pīéké ke dò: Baaké we kudapããtí! Baaké we kudapããtí!

22 Kè Pidatii wéte kέbéi nkuce metããmmè ke dò: Ò dòò òmmε yei? N yí yà ò cààrèmu mùù bo nte kè ti ò kùɔ. M bo duó nkè bèε ò puotí kè nh ò fī.

23 Kè bè nyetíróo ke pĩèkù ke tú: Baaké we kudapãátí, baaké we kudapãátí! Kè be toweku ðàke déukú kóò na.

24 Kè Pidatii yóu kényie mbe kpeti,

25 kéffí mbè do yete okpààtì kpeti kè dikpànnì ãnné kè wèe ku onitì kè bè nhò kpetí, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dðò bè ò dónèmè.

*Bè do kòrinèmè Yesu ke bo baaké
(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè
Isã 19:17-27)*

26 Kè bè ñkòrinè Yesu ke bo baaké, kéconè Simə Sidenni ei kóò nitì məù kòò kũntinì kupaku, kè bèe ò pĩ nkóò tou nkudapãátí, kòo nkù tə ke tũ nYesu.

27 Kè ditĩnnì ò urí, kè benitipòbè meí meí ke kuò nho kpéí.

28 Kè Yesu wéète ké bè nàké ke dò: Sedisademu kó benitipòbè bá nkuònnè n kpéí, pètìnke ñkuònnè dimáà kpéí nke nè di bí kpéí.

29 Ke yé yewe kpaanímèmu kè bè bo yĩ dè ñnaati sihãũnsi, bèè í pié, bèè í yãã nyibí.

30 De mòmni benitibè bo nnáá nyetãrè ke tú: Duónèní ké ti yãke! Ke náá nsitãã ke tú: Tí kãánnè.

31 Kè bè dðòri mie nkudóú kusũũkù, kukperíkù kperè bo ndòmme?

32 Kè bèe kotenèní benitikòùbè bèdébè, bè yóó wènnénè bè Yesu kékuə.

33 Bè tùəke dìì mòmni dibòri marì bè tu dì Kodikotaa (dèè tu kuyukóũ) ké de mbaaké Yesu nè benitikòùbè bèdébè, yie nho bakù yóú, otəù kucànkù.

34 Kè Yesu béi nke dò: N cice cĩé mbe bè í yé bè dðòri dè.

Kè tihããpònti tãã tété kétoté o yààti.

35 Kè benìtìbè ñcómú deborè koò wùò nkè Sifube kó bekótìbè nhò daú ke tú: Wenwe wèè deeté betòbè, kòò mènke tú Kirisi nwe, Kuyie ntãátè wè wèe deeté omáà.

36 Kè tihãpòntì múnke nhò daú, ke tóónko kóò duó mmenéyãá nke dò:

37 Kàa mènke tú Sifube kóo kpààtì nwe, deeté amáà!

38 Kè bèe wãri tedabesetè ke dò: Yie nweè tu Sifube kóo kpààtì. Kédanne kudapãátì yómmè.

39 Bèè nitikùbè bè ò wēnnénè bè ke baaké kè be kóò m̀òu nhò daú ke tú: F́òò baa tú Kirisàà? Deeté amáà ke né ti deeté.

40 Kòo t̀òu ò kpannè ke dò: A baa dé Kuyie naa? F́ó nnè we di bo difò̀tìrì dimáà ndi.

41 Tínti d̀ò m̀èè yei mmànè bè ti kuomu, wenwe me nyí d̀ò meyei mmamè,

42 kédeè kénáké Yesu ke dò: Kàa wētení dìi m̀onni a kpààtiyuu mièke a nyé n kpéi.

43 Kè Yesu ò nàké ke dò: N da náá mmómumu nwe, a bo nni mbonè yíe ndiwèihèi mièke.

*Yesu kũũ nkó tináàntì
(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isãã 19:28-30)*

44 Dìyìè d́ó kécómú dìi m̀onni yeɣo kè d̀èe biitoo ketenkè kem̀ou kэмbi, kétuakèné tewebiètè mètããti.

45 Bá dìyìè ténke í nná kè Kuyie ncíètè kó kuyààk̀u kèté ku cuokè.

46 Kè Yesu pĩ̀kè ke dò: N cice nh ãnné m máà a ǹou mièke nke.

Ò béi memme kédeè kètòte.

47 Kè Odómmu k̀obe kó kuhãpònk̀u yà d̀èè d̀ò késãnte Kuyie nke dò: Onìtì yìè mmènke í d̀ò meyei mmamè.

48 Bèè do kàtení muwéimù, bè yà diì m̀nni dèè d̀̀̀ kè be yèmmèe caàrè kè bè ncìèrì ke pĩ mpĩ mbe cĩncĩrè nè meyencaàrìmè.

49 Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideení kè bè ncómmú mekentímè ke wúó ndèè d̀̀̀ri.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Isāã 19:38-42)

50 Onìtì m̀̀̀ weè do bo dibeéntĩnnì mièke kè bè ò tu Sosèfu, kòo tú onitisaù ke d̀̀̀ri Kuyie ndó dè.

51 Wenwe do í yie nho k̀̀be kp̄eti, ò me nyí nk̀̀ké bè tì d̀̀̀ri dè, ò do tú Adimatee eì kou nwe, ke baa Kuyie nkpààtiyuu.

52 Kòo k̀̀te kém̀̀o Pidati dinùù ke bo kũnné Yesu,

53 kòò cũ̀nnì kudap̄ā̀tì, kòò p̄ũ̀ nkuyaà̀sà̀d̀̀k̀̀, kéd̀̀ó nkuf̄ōtì mièke bè do keú k̀̀ dipèrì ìnkè, bá bè mu nyí nk̀̀ kũnné òm̀̀̀.

54 Dè do tú Sifube kó teom̀̀p̀̀tè ketírì k̀̀̀̀ yuoku nku, kè dè né bo wenté kè tè m̀̀bo.

55 Bèè nitipòbè do neinèní Yesu Kadidee, kè bèè neinè Sosèfu k̀̀yà kuf̄ōtì nè bè ò d̀̀̀ó mmèè botí,

56 k̀̀w̄ēte k̀̀k̀ò nkéd̀̀ò mek̀̀ù ò nnè t̀̀d̀̀à̀rí, kénhompu teom̀̀p̀̀tè yiè ikuó yèmmè.

24

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isāã 20:1-10)

1 Dimáasi kó dikũnweh̀̀nì sèì kè benitipòbè nk̀̀ri kuf̄ōtì ke t̀̀ mek̀̀ù mmèè k̀̀k̀énè t̀̀d̀̀à̀rí bè d̀̀̀ò mè,

2 k̀̀éns̄̀ ndit́́rì diì do p̄oke kuf̄ōtì dì pò̀̀te.

3 Kè bèè ta bá bè í nyà tì Yiè nYesu.

4 Kè dèe bè di, kè bèe yà benitibè bèdébè kè bè dàátí tiyaàpéíti kè tì mièti.

5 Kè kufōwāá mpī mbenitipòbè kè bè nsī nsī, kè de kó benitibèe bè beke ke dò: Dè dōmme kè di wāà nwèè fòu becíribè mièke?

6 Ò í kpaá die nhò yántému, dentenèní ò sòò di nàké tì ò kpaá dii mōnni Kadidee ke dò:

7 Bè bo pī Onitibire kéduó mbèè í tū nKuyie nkè bèe ò baaké kudapāāti ĩnkè kòo yánté diyie tāānni yiè.

8 Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì,

9 kéwēte kékò nkénáké Yesu tancòumbè tepíitè nè omáà nè betòbè.

10 Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yō, nè benitipòbè tòbè bèe do tì nàké Yesu tancòumbè.

11 Kè Yesu tancòumbè yèmmè ndò mbè í yé bè nàà ntì nti bá bè í ntì tá.

12 Kè Pierii coké kékote kufōti késíéké, káyà tiyààti bè sòò ò pōũ ntì máà, kénwētini o kòbe borè, kè dè ò di nè dèè dòò de kpéí.

Yesu benkemè omáà bèè kòri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

13 De kó diyie kè Yesu tancòumbè bèdébè nkòri tēheitè matè bè tu tē Emayuusi, nè Sedisademma kè dè mōke cidòmétiribè tepíitè nè omáà,

14 kénkérí ke náante dèè dòò.

15 Bè náante memme kè Yesu bè nìnte kè bè níneí.

16 Kè dèmarè né nkānké be nuò nkè bè í nna kóò banté.

17 Kè Yesu be beke ke dò: Di náà mba nkpréí?

Kè bèe cómmóò kè bè yèmmè cààrè.

18 Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tēíné ke dò: Fó nwe amáà wèè bo Sedisademma ke í yé dèè dòò ye nwe mièke.

19 Kè Yesu beke ke dò: Ba ndòò? Kè bè dò: A í kèè tìl tùòkení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpããnáàntì náàntò ke dɔ̄ri tidièti ke náá nkòo náàntì m̀ke muwḗrímú, Kuyie nnè benitìbè kè dè yéà?

20 Kè ikuó nìùbè nè diheì kó bekótìbè kè bè ò pĩ nke yē mbèè ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudapãáti.

21 Ti yèmmè do dò nweè yóó deeté Isidayeεribe! Yíe nwe diyie tãánni nè dè dòòmè.

22 Kè ti kó benitipòbè mabè pìke cùte ke kòte kufōti ke wètení ke nàké kè dè ti di,

23 ke yē mbè í ò yà ke yà Kuyie ntōrè, kè yè bè nàké ke tú ò yãnté.

24 Kè ti kòbe mabè kòte kufōti ke ś ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

25 Kè Yesu dò: Díndi benitìbè bèè dónté meyèmmè ke í cã di bo ntámè Kuyie mpããnáàntì náám̀bè nàké tì.

26 Kiri si do í dò nkéféũté meè botí ke né na kédeukaà?

27 Kédeè ké bè nàké Kuyie nnáàntì tìl wãri Mɔyiisi kó yepáte nè Kuyie mpããnáàntì náám̀bè kpεye, ké bè nàké timou tìl wãri o kpéí.

28 Bè t̀ónnè dìl m̀nni bè k̀ri t̀è eitè kè Yesu d̀ò k̀ndò nhò p̀nké.

29 Kè bèè yete ke dò: Yóu kè tí yíè nkè diyie dèèmu, kè keyènkè bìiri.

Kòo yie nkè bèè ta kébáté.

30 Bè yóó di dìl m̀nni kòo túóté p̀èè, késãnte Kuyie, nkóò wé́rí ké bè duó.

31 Dε m̀nni kè dèè bè wenke, kè bèè ò banté ke né ò móntóo.

32 Ké n náá mbemáà ke tú: Dè do í dò muháá mmamù còú nti miéke ò ti náánnè dii m̀nni kuce ke ti benkú Kuyie nnáàntàà?

33 Kè bèe p̀nkεε íté kéwēte Sedisademmu kénsó nYesu tancòumbè tepítè nè omáà nè betabè kè bè tikú.

34 Kè bèe bè nàké ke dò: Mómumu ti Yiè nyàntému ke benke omáà Simo.

35 Ké bè nàkénè tii dòò bè k̀rí dii m̀nni nè bè ò bantémè ò wéú dii m̀nni péè.

*Yesu benkemè omáà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isää
20:19-23 nè Yesu Tõrè 1:6-8)*

36 Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu cómmó be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

37 Kè kufõwaá mbè p̀i nkè be yèmmè ndò ndibòò marì ndi.

38 Kè Yesu be beke ke dò: Di kōmbùòtì duò nè ba? Dè dòmmε kè di í tã ke dò mmí nwe?

39 Wénténè n nou nè n naàcèi, mínwe m mómumu, n káákénè ḱyà, dibòò marì í m̀ke tikònti di me nwúó nkè m m̀ke tì.

40 Ò béi mmεmmε kè bè benke o nou nè o naàcèi.

41 Kè diwèi bè p̀i mbè né mu mbaa í ntá ke dò nwenwe, kòo bè beke ke dò: Di í m̀ke dèmarè kè n diáà?

42 Kè bèe ò duó ndiyĩnkée dii aũ.

43 Kòo di còutε kécááké be ìkè.

44 Kédeé kè bè nàké ke dò: N sòò tì ndi náá, n kpaá di bonè dii m̀nni ke tú: Tii wãri n k̀péi M̀yĩisi páte miéke nè Kuyie mpãnáànti náam̀bè kó yepáte miéke nè yesã nkpeye miéke tì dò nkédòòmu.

45 Mεmmε kòo bè duó mmecii nkè bè bo banténè tii wãri,

⁴⁶ Ké bè nàké ke dò: Tì wàrimu ke tú Kirisi dò nkéǹtému, kè bèè ò kùò, kòò yánté diyìè tǎǎnnì yìè.

⁴⁷ Kè Kuyie nnáǎntì náké kékéténè Sedisademu nè ibotí imòu miékoo. Kè benitibèè banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cǐé.

⁴⁸ Di dè yàmu ke dò nkénáké di yà dè.

⁴⁹ Né nkpaánè di nSedisademu kè n di duó nkéǹkè kó muwērímú n cice yé nhò yóó di duó mmù.

Yesu dèkemè kéǹkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tǎrè 1:9-11)

⁵⁰ Kè Yesu deè ké bè kǎtenè Betannii bíékè, kéyoute o nòu be ǹkè ké bè pǎ mesàà.

⁵¹ Ò bè pǎǎ ndì mǎnnì mesàà nkéíté kéndèti kéǹkè.

⁵² Kè bèè nínkú, kòò sǎnte kéíté nè kuyeǹnaatí kéwǎte Sedisademu,

⁵³ kémbò Kuyie ncǐèè sǎǎ ke sǎntí Kuyie.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16